

 Ridni World Vision

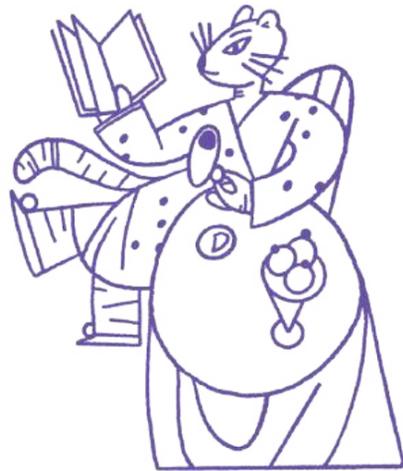

КАЗКИ
ДЛЯ | ПРО | ВІД
ПОМІЧНИКІВ

Львів
2025

Зміст

12	Світлана Кривошеєва Казка про лисичку, яку лякало все нове				
15	Наталя Трачук Колочий захисник, або Історія однієї перемоги їжачка-футболіста				
18	Оксана Голуб Казка про динозавра Бруно та силу правди				
21	Трина Пшеничникова Як звірі ліс урятували	33	Оксана Онищук Як вовчик Тишко справжню дружбу шукав	59	Карина Манько Тепло рудого серця, або Історія незвичної дружби песика і киці
23	Наталія Киенко Скільки потрібно іграшок, щоб не нудьгувати	36	Юлія Безкровна Казка про бешкетника Ітана, який захотів змінитись	62	Лариса Залавська Чарівний ліс і незвичайні друзі
27	Юлія Лядик У страху очі великі, або Казка про чарівну лупу	41	Тетяна Мандзюк Як Лісовичок гармонію в ліс повернув	65	Любов Пристайко Фея Лагідь та її помічник
30	Марія Романів Казка про жабку та ролики: для чого потрібна підтримка	44	Трина Головань Як навчитись зав'язувати шнурівки, коли ти — відважний Капітан Шуз	68	Наталя Бондаренко Як дракончик Локаш дружити навчився
		47	Марина Лебідь Як Вогник зрозумів, для чого призначена його сила	72	Наталя Козак Дивна історія запасливого Чучика
		49	Ольга Стельмашук Зачаровані двері. Казка про цінність допомоги	75	Ольга Тимощук Загублене світло серця
		54	Альона Гага Історія про Джимі та як він шукав своє місце в новій школі	82	Наталя Красовська Політ Пір'їнки-Пташинки
		57	Наталія Стефуняк Повернення Іскри, або Чому допомога важлива	85	Юлія Нечитайло Як робот Болтик повернув собі впевненість
				88	Леся Дацюк Лисичка та її мандри
				91	Лариса Новікова Сяйво дружби
				96	Світлана Заболотна Казка про шепітливу квітку і як важливо бути почутим
				98	Катерина Ступіна Історія про Амелі та окуляри
				100	Вікторія Вдовіна Казка про те, як бджілка Жужа сміливою стала
				103	Майя Горобій Казка про те, як Рита- Маргарита перемогла страх темряви
				106	Людмила Москович Пригоди Плямочки, яка хотіла бути потрібною

Вступне слово

Казки - це більше, ніж просто історії. Вони змінюються разом із нами, наповнюються новими образами та сенсами. А ви колись задумувались: казку можна не лише читати, а й створювати самим? І часто саме в такій вигаданій історії є більше правди про нас, ніж у будь-якому дорослому тексті.

Сьогодні, коли світ довкола наших дітей сповнений тривоги і запитань, нам усім як ніколи потрібен простір для щирих розмов. Казка може стати цим простором - м'яким, безпечним та справжнім. Вона є основою для емоційного зростання дитини, адже допомагає переживати, співчувати і знаходити відповіді на внутрішні запитання.

Саме тому ми створили цю збірку не просто як книжку, а як інструмент допомоги, підтримки та взаємного пізнання. Для нашого фонду це особлива місія - турбуватись про тих, хто щодня дарує дітям тепло: освітян, психологів, батьків.

Дякуємо вам за довіру, за віру в силу добрих справ та те, що ми разом творимо казку, в якій українські діти будуть головними героями, які заслуговують на щастя.

З теплом
Мар'яна Романяк
CEO Благодійного фонду «Рідні»

Передмова

У прадавньому лісі, де в хащах можна зустріти ховраха в чоботах, а на гілці ялинки побачити лиса з крилами, стояла скриня. Чи то дерев'яна, чи то кам'яна. Покрита барвистими чудернацькими візерунками. Достатньо велика, щоб вмістити все потрібне, і достатньо важка, щоб ніхто не міг її зрушити з місця.

Уявили? А цікаво, хто користувався скринєю і для чого?

Наша уява щойно допомогла нам зосередитися, а інтерес допоможе читати далі.

Саме такого ефекту ми очікуємо, пропонуючи різноманітні історії для дітей: прагнемо, щоб слухачі уявили, зацікавилися й дослухали. І тоді нашу першу ціль — донести якусь ідею, знання, життєву мудрість — буде досягнуто.

І ходили герої ліською дорогою, і шукали вказівники, і знаходили скриню, і брали з неї інструменти...

Які інструменти ви уявили?

Музичні? А може, інструменти столяра чи чоботаря?

А якщо я скажу, що там інструменти Помічника, що тоді намалює вам уява?

Там може бути все що завгодно, ска-

жете ви. І я з вами погоджуся. Усе, що може стати в пригоді Помічникові, він знайде там. І якщо Помічник шукатиме інструменти для навчання, зростання й піклування, то скриня запропонує йому казки.

І набирали вдосталь інструментів, щоб усі завдання виконати, усі перешкоди здолати, подужати будь-який шлях...

Щоб поговорити з дітьми про те, що їх хвилює, важливо створити безпечний простір. Обговорення казкових героїв, їхніх учинків і думок, аналіз подій, які з ними стаються, — це природний спосіб висловити своє бачення, поділитися страхами чи сподіваннями. Для дорослого, який бере участь у такій розмові, це можливість поставити запитання, щоб розширити бачення чи змінити кут зору й запропонувати свої ідеї.

Окрім читання й обговорення, казки можна розігрувати, рефлексуючи в кожній ролі, а ще ілюструвати, обираючи найцінніший момент. Можна створити ціле заняття навколо казки, а можна — серію занять. Достатньо мати бажання й час. Інструменти вже є.

І дякували подумки тим, хто склав ті інструменти в скриню, і тим, хто повертав їх і примножував...

У книжці, яку ви тримаєте, 15 казок для дітей і підлітків від ваших колег-помічників. Педагоги, психологи, соціальні працівники, які працюють з дітьми, люблять казки й застосовують у роботі, діляться напрацюваннями, щоб їхні інструменти могли використовувати ті, хто їх потребує.

У збірці є різні за стилем і темою картинки. Вони теж виконують функції інструментів. Зокрема, у них можна шукати сюжети й творити за ними історії. Це стане в пригоді Помічникові для індивідуальних і групових занять, для обговорення актуальних тем і дослідження наявних стратегій поведінки, для запуску творчого процесу й нової розмови.

І розповідали всім, хто шукав, що дорога помічена й скриня відчинена. І в народі називається скринєю Помічника.

З побажаннями отримати корисні інструменти й задоволення від користування

Олена Петрушкевич,
викладачка казкотворення, психологиня
й помічниця

КАЗКА ПРО ЛИСИЧКУ, ЯКУ ЛЯКАЛО ВСЕ НОВЕ

У зеленому сонячному лісі жила маленька лисичка, на ім'я Міла. Вона була допитлива, мала рудий пухнастий хвостик, блискучі очі й багату уяву. Їй подобалося бігати, стрибати, малювати паличкою на піску.

Але було те, що постійно зупиняло Мілу, — усе нове.

Незнайомі місця, нові звірята, невідомі ігри — це лякало її.

Вона думала: «Я не знаю, як буде... А раптом щось не так? А що, як мені не сподобається? Страшно...».

Одного ранку мама-лисиця сказала:

— Міло, ходімо, покажу тобі чарівну галявину з дивовижними квітами! Там так гарно, ти ще ніколи не бачила нічого подібного!

Міла знітилася, її серденько забилося швидше. «А що, як там будуть інші тварини? А що, як я загублюся?» — захвилювалася вона.

— Мамо, я краще сьогодні залишуся вдома, — відповіла Міла.

Пізніше друзі покликали її пограти в нову гру. Міла визирнула з-за дерева, подивилася... і знову заховалась. «Я не знаю, як грати... Може, краще не йти», — знову стривожилася лисичка.

— Я не хочу грати, — відповіла вона друзям.

І вкотре залишилася сама. Тепер вона не мала причин хвилюватися. Але гратися наодинці було сумно.

Того вечора до лісу завітала сова Ніна. Вона була спокійна й добра, допомагала маленьким звірятам за потреби. Сова почула про Мілін страх і прилетіла до її нірки.

— Привіт, Міло. Я дізналася, що тобі трохи страшно, коли з'являється щось нове.

Міла кивнула.

— Так буває. Я теж колись не знала, що буде, коли вперше літала вночі. Але знаєш що? Можна спробувати зовсім трішки. Не одразу все.

— А як це?

— Наприклад, просто підійти подивитись, як граються інші. Не треба грати. Просто подивись.

Міла трохи помовчала... і погодилася.

Вони підійшли до галявини. Діти сміялися, бігали, грали в нову гру.

Міла стояла поруч із совою. Їй усе ще було трохи тривожно, але й цікаво.

— Мені... тут добре, — прошепотіла вона.

Ніна всміхнулася:

— Бачиш? Ти просто подивилася — і вже стало приємніше.

Наступного дня на уроці малювання можна було вибрати, чим малювати — пензликами чи пальчиками. Міла одразу взяла пензлик: це був знайомий і зручний для неї спосіб. Вона занурила його у фарбу й почала малювати.

Та раптом лисичка побачила, як інші діти малюють пальцями,

їй стало цікаво й тривожно водночас. «Сова казала пробувати зовсім трішки», — згадала Міла й обережно вмочила пальчик у фарбу. Це було незвично, але не страшно. Вона провела пальчиком лінію, а далі занурила всю лапку. Малюнок виходив такий яскравий і радісний. Їй дуже сподобалося.

— Це так весело! — розповідала вона ввечері мамі й раптом помітила незнайому їжу на тарілці.

— А це що?

— Ожинове варення. Спробуєш? — запитала мама.

Міла хотіла відмовитися, як зазвичай. Але знову згадала сову та її «спробуй трохи». Лисичка вагалася, але все ж скуштувала.

— М-м-м! Смачно! Не думала, що ожина така добра!

Мама всміхнулася й обійняла її хвостом.

— Я помітила, що ти почала більше пробувати. Це чудово!

— Іноді я все ще хвилююся... — прошепотіла Міла.

— І це нормально. Просто дивись, слухай, пробуй потрошку. Можна не поспішати.

— А ти пишаєшся мною?

— Дуже. Бо бачу, як ти ростеш і вчишся нового.

Міла притулилася до мами. У грудях стало тепло.

Вона знала: нове може бути різним, тому й хвилювати. А ще воно може бути цікавим, смачним і веселим. Якщо наважитися спробувати, звісно.

КОЛЮЧИЙ ЗАХИСНИК

• АБО ІСТОРІЯ ОДНІЄЇ ПЕРЕМОГИ
ІЖАЧКА - ФУТБОЛІСТА •

Ця історія із чарівного осіннього лісу, де серед мальовничої природи відбувалися маленькі дива.

Найдивовижнішою подією сезону стало відкриття унікальної звіриної спортшколи, де кожен першокласник міг обрати заняття собі до смаку. Галявина

повнилася радіщами й дзвінким сміхом, лісові мешканці шикувалися в довжелезні черги, щоб потрапити до омріяного гуртка.

Їжачок Ромашко був на відборі до футбольної секції. Він мріяв стати чемпіоном, видатним спортсменом і грати найліпше в команді.

Щоразу, коли дивився з відусем футбол, йому здавалося, що найголовніший у грі — воротар і що лише від нього залежить гол. Тож хоч би хто що казав, Ромашко планував бути видатним голкіпером.

Проте всі його очікування лопнули, як мильні бульбашки, разом з десятком футбольних м'ячів, що нанизалися на голочки, як намистини. Деякі з них нагадували трофеї, решта ж просто розірвалася від дотику до го-строга колушка їжачка.

Тренер стримано пояснив: «Щоразу, коли м'яч потраплятиме на твої голки, команді зараховуватимуть гол або штрафний. М'яч має бути в грі, а не на спині».

Ромашко це почув, розлютився й, не дослухавши, побіг у хащі. Не тямлячи себе від сліз і розпачу, біг він світ за очі, аж поки не впав, знесилений, на землю, що була вже вкрита вогким золотавим листям.

І від свого безсилля ще дужче заревів...

Невідомо, скільки часу він переживав би через свою поразку, якби не чудесний випадок...

У сутінках ставало небезпечно, але їжачок нічого й нікого не боявся, бо був хоробрий. Він часто заступався за слабших і завжди боровся за справедливість. Ромашко мав безліч чеснот, як і голочок на спині. Але всі вони видавалися йому тепер марними, бо не допомогли здійснити мрії та здобути перемогу.

Сум знову підкрадався до очей та горла... підступний і гіркий.

Аж раптом з темряви вигулькнула малесенька кулька світла — така яскрава, тепла, життєдайна. Це ж світлячок!

— Ромашко, не журися... — звернувся він до їжачка. — Я чув про твою біду й знаю, як їй зарадити. Я живу в цьому лісі багато років і бачив на своєму віку чимало.

Твоя мрія стати футболістом може здійснитися, але це залежить від тебе. У цій грі перемагає не один гравець, а команда. Так само й поразка — не одного, а всіх. Тому для спільного успіху кожен має робити те, що вміє найкраще. Поміркуй, що в тебе виходить найкраще.

— М-м-м... — їжачок задумався. — Ну, я захищаю інших від біди. А як це допоможе у футболі?

— Дуже просто! — відповів світлячок. — У команді є гравець, який має захищати м'яч від нападників і не пускати їх до своїх воріт. Можливо, ти не найкращий воротар, але захисник ти природжений! Як гадаєш?

— Угу! Може, твоя правда. Але як я це перевірю? Мене ж, певно, після втечі вже не візьмуть до команди...

— Е, ні! — заперечив світлячок. — За мрію варто боротися навіть після поразок і невдач. Саме вони спонукають нас ставати кращими й дають можливість спробувати знову. Тож не здавайся на пів дороги! Рушай за мною: я вкажу тобі шлях до мрії.

І їжачок чимдуж помчав назустріч новим звершенням.

Ромашко попросив вибачення в команди й тренера, став на позицію захисника та допоміг здобути першу перемогу. Він збагнув, що поразки можуть бути не лише фінішем, а й стартом. А перемоги — це не завжди про виграш, але завжди про власне зростання.

Відтоді вся лісова родина вболіває за фаворита футбольних змагань — колючого захисника.

КАЗКА ПРО ДИНОЗАВРА БРУНО ТА СИЛУ ПРАВДИ

У далекій-далекій країні за вулканами й кольоровими горами розкинулася Динотрія — чарівний світ, де росли дивовижні квіти, світилися вночі метелики й жили добрі динозаврики. Один з них, малюк на ім'я Бруно, був чуйний та добрий, мав плямистий хвіст і щиру усмішку.

Та, на клопіт іншим, він часто казав неправду. Не тому, що не хотів бути чесним, — ні. Просто думав, що коли розкаже щось неприємне, то всі на нього розсердяться, насварять, вважатимуть, ніби він поганий. А Бруно дуже хотів, щоб його любили.

Тому, коли щось траплялося, вигадував маленькі неправди.

Коли він випадково розлив сік у печері, сказав, що це зробив вітер. Коли забув погодувати свого улюбленого цвіркуна, звинуватив старшу сестру. Коли розглядав малюнок сестри й ненароком розірвав його, то знизав плечима й мовив:

— Мій хвіст мимоволі змахнув малюнок. Ні-ні, я нічого не бачив.

Якось він ненавмисне вимазав фарбами мамин улюблений килимок з листя.

— Це, напевно, равлик проліз! — вигукнув Бруно, хоча серденько стиснулося від сорому.

І щоразу коли динозаврик казав неправду, у животу щось тиснуло, щось маленьке, важке, як камінчик, ніби осідало в його грудях.

Одного вечора, коли він сидів під зоряним небом і дивився на свої лапки, перед ним з'явилася маленька істота. Вона була схожа на пухнасту кульку зі світлом усередині й прозорими крильцями, що блищали, наче росинки на сонці.

— Привіт, Бруно, — промовила істота тоненьким лагідним голосом. — Я Мія. Прилітаю до тих, хто втратив сміливість казати правду.

— Але ж... Якщо скажу правду, мене насварять, і всі подумують, що я поганий... — очі Бруно затуманилися.

Мія обережно сіла йому на плече, її крильця затріпотіли м'яко, як подих вітру.

— Можливо, трохи й насварять. Але коли кажеш правду, серце стає легшим, як повітряна кулька. А коли брешеш, воно кам'яніє. Брехня лише тимчасово ховає страх, але він усе одно сидить у серці й росте. Правда — як світло вночі. Спершу темрява лякає, та шойно запалиш ліхтарик — бачиш, що ніч не така вже й страшна. Твої близькі можуть розсердитися на хвилинку. Але вони люблять тебе, усе зрозуміють і поважатимуть за старання бути чесним.

Динозаврик мовчав. Він не був упевнений, що зможе.

Наступного дня Бруно грався м'ячем у печері, хоча це було заборонено.

І — бац! — м'яч влучив у мамину улюблену вазу. Вона впала й розбилася на друзки. У Бруно аж лапки затремтіли, очі металися по кімнаті. Сказати? Чи втекти й удати, що нічого не знає?..

Але тут на плечі саянула Мія. Вона мовчки кивнула.

Бруно зібрався духом і підійшов до мами.

— Мамо... Це я... Я розбив вазу. Мені дуже шкода. Я грався в печері, хоча знав, що не можна...

Мама подивилася на нього сумно й лагідно.

— Дякую, Бруно. Я засмучена, але пишаюся, що ти наважився сказати правду. Чесність — велика сила!

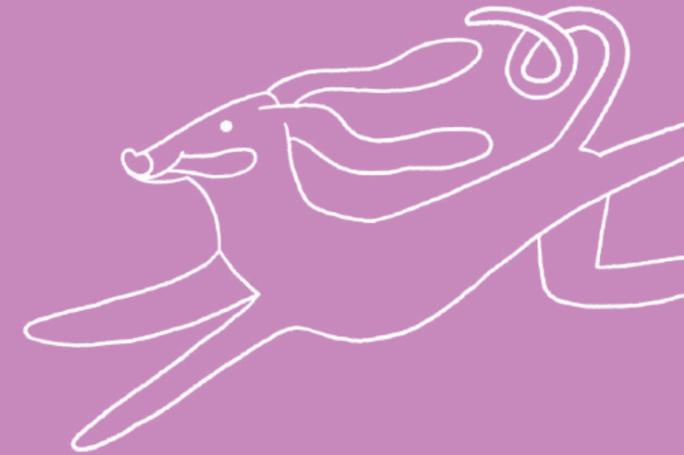
І раптом Бруно стало так легко! Той камінчик у животику немов розчинився. Його ніби огорнуло щось невидиме, тепле.

Відтоді динозаврик намагався не брехати, бо розумів: навіть коли трохи страшно, правда лікує.

Мія ще кілька днів сиділа на його плечі, а потім тихо зникла, бо знала, що Бруно вже має внутрішню силу бути чесним.

ЯК ЗВІРІ ЛІС УРЯТУВАЛИ

Як чудово жити в лісі!
Тиша, лиш пташки співають,
І ромашки на узліссі
Сонцю радісно кивають.

Їжачок ішов у справах —
Десь грибочків назбирати:
Три, чотири, сім чи вісім,
Не буває їх багато.

Притомився, сів на травку,
Ніс до сонця повернув.
А від запахів та звуків
Ледь під дубом не заснув.

Раптом гул незрозумілий,
Бензопили десь лунають.
Впало, гучно зашуміло —
Лісоруби ліс рубають.

Леле-леле! Що ж робити?
Треба все це зупинити,
Бо звірятам і пташині
Ніде скоро буде жити.

Ну ж бо! Хутко всі сюди,
Щоб не сталося біди!
І мурахи, і сороки,
І лисиці, і вовки —
Всі зусилля об'єднаймо,
Бо зрубають ліс дядьки.

Їжачок зібрав нараду,
Всі по черзі говорили
І ведмедеву ідею
Остаточно ухвалили:

На екскурсію по лісу
Лісорубів повести,
Показати всі пишноти,
Всіх звіряток і нірки.

Їжачок, лисиця й мишка
Зголосились на цю справу,
Щоб від лиха врятувати
Лісову свою державу.

Підійшли до лісорубів,
Усміхнулись, привітались,
Вмить на сосни і ялини
Птаство з лісу позліталось.

Щебетало, гомоніло,
Лісорубів в ліс манило.

Йшли дядьки за їжачком,
Слухали промову,
Позирали вліво, вправо
І вели розмову:

«Подивись, яка краса!».
На траві блищить роса,
Дятел стукає по дубу,
Лось всміхнувся лісорубам,
Сойка чубчиком махнула,
Білка з дерева стрибнула.

Із нори зайчиха вийшла,
Зайченяток пригорнула.
Скільки їх? Два, три, чотири...
Тут ще п'яте підстрибнуло!

Сонце променями ніжно
Обіймає, гріє всіх.
Зрозуміли лісоруби,
Що рубати ліс — це гріх,

Це домівка всіх звіряток,
Тут гуртуються пташата,
Їх не можна ображати,
Варто в мирі поживати.

СКИЛЬКИ ПОТРІБНО ІГРАШОК, ЩОБ НЕ НУДЬГУВАТИ

У затишній нірці під старим дубом жив собі хом'ячок на ім'я Чіп. Він мав м'які щічки, блискучі очі й пухнастий хвостик, який смішно крутився, коли хом'ячок радів. Щоранку Чіп прокидався, вітався з родиною, чепурився, бігав дерев'яною доріжкою та смакував улюблене насіннячко.

Він мав цілу полицку іграшок: різних машинок, м'ячиків, маленьких казкових звірів і навіть робота-трансформера. Але цього йому було замало — щодня хом'ячок просив у мами нову іграшку.

— Сьогодні хочу літачок! — казав він зранку. — А завтра — чарівний замок, що світиться! А післязавтра — іще щось новеньке!

Мама пояснювала, що іграшки не можуть з'являтися щодня, але Чіп ображався й сумував, якщо не отримував нову. А коли отримував, то швидко втрачав інтерес до неї.

Одного вечора, сидячи серед своїх іграшок, він зітхнув:

— Чомусь мені сумно, хоч маю стільки всього...

Цієї миті до нірки завітала тітонька ворона, яка розносила мешканцям лісу новини, читала багато книжок і розповідала звірятам цікаві історії.

— Добрий вечір, Чіпе! — мовила вона. — Чому ти такий зажурений?

— Маю багато іграшок, але мені все одно нудно, — чесно відповів хом'ячок.

Ворона нахилила голову й підморгнула:

— А ти пробував гратися тими, які маєш, але по-новому? Створити з них історію чи придумати гру? А може, маєш чарівну коробку?

— Яку ще коробку? — здивувався Чіп.

— Ту, у яку можеш скласти

улюблені іграшки й щоразу витягати лише одну.

— Лиш одну?

— Так, до того ж навмання. І ще одне важливе правило: не можна гратися іграшкою у звичний спосіб — важливо вигадати з нею щось нове! Якщо будеш дотримуватися всіх умов, коробка стане дійсно чарівною.

Наступного дня Чіп знайшов велику коробку, прикрасив її кольоровими гудзиками й розмалював. Склав туди свої іграшки й вирішив спробувати...

Спочатку він не вірив, що буде цікаво. Але коли витяг дерев'яну машинку, то уявив, що це чарівний корабель, який пливе річкою, бо дерево ж не тоне. А яскравий гумовий м'ячик перетворився на чарівну кулю, яка показує майбутнє.

Іграшки стали ніби новими. Щодня нова історія, нова пригода! Чіп почав вигадувати казки й для інших звіряток.

Відтоді хом'ячок більше не просив нових іграшок, бо зрозумів: головне — як ти з ними граєшся, а не скільки їх маєш.

Проте час від часу мама все ж купувала щось новеньке, та це вже була приємна несподіванка, а не звичка.

У СТРАХУ ОЧІ БЕЛІКІ

• АБО КАЗКА

ПРО ЧАРІВНУ ЛУПУ.

За часів лицарів і драконів, за часів героїв і сміливців у чарівному лісі жив дивовижний народ. Усі там були руді: чоловіки, жінки, діти, бабусі і дідусі, коти і собаки. Люди були веселі, дружні, працьовиті. Вони допомагали одне одному й ніколи не сварилися.

Жив там і розумний хлопчик Руданчик. Він багато читав, цікавився історією. Друзі любили його, а батьки просто обожнювали.

Приятелі називали його Перелячком. Знаєте чому? Руданчик був трохи боязким: його лякала темрява, грім, сильний вітер, монстри, хробаки... Але найдужче — павуки. Вони були для хлопця найстрашніші: бридкі, волохаті, небезпечні. Тому він не любив гуляти, хоча мав багато друзів. Часто залишався вдома, удавав, що хворий, і сумував.

Одного чудового сонячного дня Руданчик усе ж вирішив прогулятися з друзями. Веселий і щасливий, він одягнувся, узяв трохи солодощів на почастунок та вибіг із дому. Біля брами раптом побачив павутину — величезну, з крапельками роси, що виблискували, мов діаманти в королівській короні.

Жах пронизав усе його тіло. Хлопець кинув цукерки, побіг до дому й, тремтячи зі страху, заліз під ковдру. Він розумів: якщо є павутина, то є і павук.

Зненацька на підвіконні з'явився Сонячний Зайчик. До речі, кожен житель цього чарівного місця мав свого Сонячного Зайчика.

— Агов, Руданчику, ну скіль-

ки можна чекати? — гукнув Сонячний Зайчик.

— Я-я-я, ні-і-і-іку-у-уди не-е пі-і-іду-у, ти ж-ж-ж бачив-бачив, там він... — відповів наляканий хлопець.

— Ти про кого? А! Про Павутинчика! Добре, що я нарешті знайшов те, що допоможе тобі не боятися цих істот.

І Сонячний Зайчик протягнув другу справжню лупу.

— Візьми! Це чарівна лупа: вона все збільшує та наближує. А якщо її перевернути, то навпаки — усе зменшує і віддаляє. Ходи-но зі мною. Не бійся, щось тобі покажу, — проказав Сонячний Зайчик.

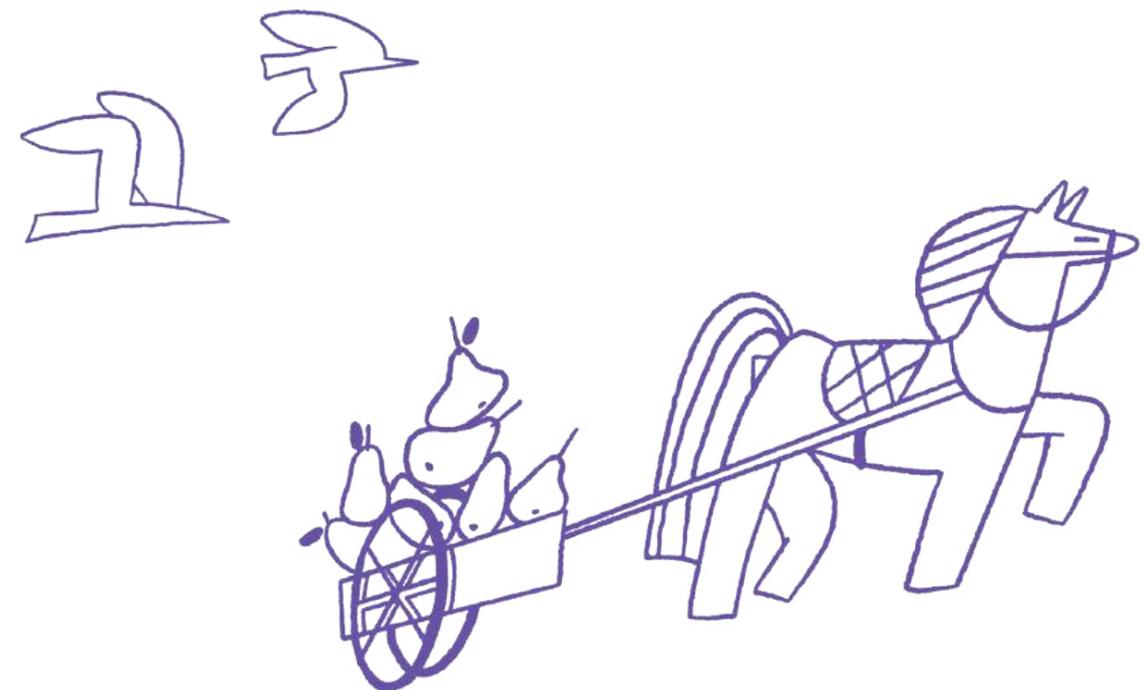
Руданчику було лячно, але цікавість перемогла, і він таки пішов. На павутинці сидів Павутинчик. Коли Сонячний Зайчик скерував на нього лупу, хлопчик побачив очі павучка — сумні й перелякані. До того ж усе його тіло тремтіло. Коли повернули лупу іншим боком, то тваринка виявилася зовсім маленькою та беззахисною.

Умить Руданчик збагнув, що Павутинчик його боїться. Хлопцю стало навіть жаль маленького павучка. І страх зник.

Нарешті Руданчик зрозумів приказку, яку часто повторювала

його мама: «У страху очі великі». Коли чогось боїшся, то уявляєш це страшним і лякаєшся ще більше.

Хлопець не відразу став сміливцем. Але чарівна лупа завжди була з ним, допомагала досліджувати свої страхи й більше не відмовлятися від прогулянок.

КАЗКА ПРО ЖАБКУ ТА РОЛИКИ: ДЛЯ ЧОГО ПОТРІБНА ПІДТРИМКА

На квітучій галявині біля невеличкого озера жила собі жабка Олівія. Вона була веселою та життєрадісною. Понад усе любила робити будиночки з піску й гойдатися на гойдалці з листя очерету. Мала багато друзів і радо проводила з ними

вільний час. А ще жабка мріяла про ролики, як у черепашки, коника-стрибунця й равлика.

На день народження батьки подарували Олівії ролики. Вони були такі гарні, блискучі, та й зелений колір личив їй. Жабка аж нетямилася з радощів і вирішила невідкладно навчитися їздити на них.

Наступного дня вона взяла ролики й швидко пострибала на галявину, де зазвичай каталися її друзі. Там і справді гомоніло й бавилося багато лісових звірят. Олівія швидко взяла ролики, зробила свій перший крок — і тут-таки гучно гепнулася посеред галявини. Їй було дуже боляче, а у вухах лунало: «Ха-ха, це ж так просто!».

Уся в сльозах, розчарована, Олівія хутко пострибала до своєї гойдалки, де любила проводити час. Сиділа там і сумувала.

Повз цю галявину пролітав барвистий метелик, який побачив заплакану жабку й вирішив трохи підбадьорити її.

— Що сталося? Чому ти так гірко плачеш?

Олівія розповіла метелику про свою невдачу.

— Я, напевно, ніколи не зможу навчитися їздити на роликах, а так хотіла, — сказала

жабка й знову заридала.

— Знаю, як тобі прикро! Більшість звірят падає, коли вперше стає на ролики. І вдруге, і втретє вони падають, ударяються, знову встають та падають. Маю ідею: завтра ми зустрінемося, і я навчу тебе кататися й не падати. Я дам тобі чарівне дзеркало, у яке ти дивитимешся перед нашою зустріччю та промовлятимеш: «Я нічого не боюсь, швидко я всього навчусь». А ще в мене буде із собою тростинка, яка допоможе тобі зберігати рівновагу. Що скажеш?

Наступного вечора Олівія, яка всю дорогу промовляла: «Я нічого не боюсь, швидко всього я навчусь», наполегливо взялася кататись. Але все повторилося: жабка багато разів падала, плакала й терла розбиті коліна.

— Бачиш, я не навчуся, це занадто складно для мене, — сказала вона метелику.

— Знаю, що це складно, — відповів він, — але чекатиму на тебе тут знову завтра о сьомій.

Наступного вечора Олівія прийшла заздалегідь — не могла дочекатися тренування. Але і вдруге, і втретє без метелика вона не могла навіть підвестися.

— Я чекатиму на тебе щовечора о сьомій, допоки в тебе не

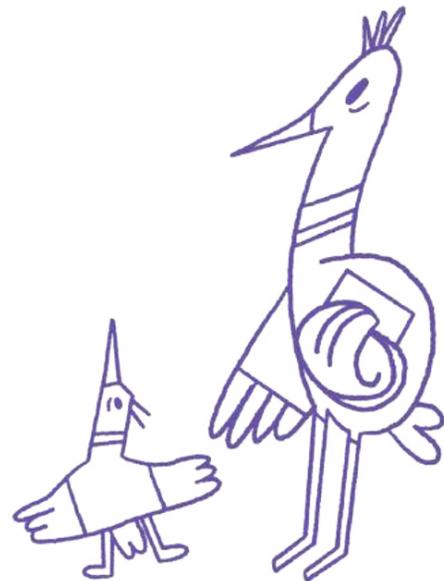
вийде, — підбадьорював він її.

Цього вечора жабка йшла дуже повільно, наче розтягувала час, і все повторювала: «Я нічого не боюсь, швидко я всього навчусь». Здалека вона побачила метелика, який уже чекав на неї. Олівія взяла ролики, поправила зачіску й почала робити невпевнені спроби. Метелик увесь час був поруч. І несподівано для себе самої вона поїхала: крок, два, три, тростинка ще залишалася в її лапках.

— Ти бачив це, метелику!? У мене вийшло!

Відтоді він летів попереду, підтримуючи тоненьку тростинку дедалі менше, а жабка щодня робила впевненіші кроки на роликах. Згодом вона зовсім не потребувала підстрахування.

Не знаємо, скільки часу Олівія тренувалася й чи було дзеркало справді чарівним, проте точно знаємо, що невдовзі жабка вже вправно їздила на роликах і дивувала всіх своєю майстерністю. А ще ми знаємо, що в неї залишилася дружба з метеликом і впевненість, що можна навчитися будь-чого, якщо поруч є той, хто вірить у тебе й має для тебе тростинку — ой! — підтримку.

ЯК ВОВЧИК ТИШКО СПРАВЖНЮ ДРУЖБУ ШУКАВ

У великому зеленому лісі жив маленький вовчик Тишко. Він мав м'яку сіреньку шерсть, лагідні очі та любляв сидіти біля річки, слухати тишу й дивитися, як вода грається зі світлом.

Тишко був трохи сором'язливий та унікав галасливих ігор, але мріяв про справжніх друзів. Він часто бачив, як звірята разом бігають або грають у різні ігри. Це було весело, але... Вовчик не любив бігати

так швидко, як зайчики, не міг лазити по деревах, як білочки, і не мав бажання ганятися за жучками, як їжачки. Йому подобалось у спокої милуватися природою і дивитися на світ, що змінюється.

Але якщо він не робитиме того, що роблять інші, хіба вони захочуть з ним дружити? Через таку думку Тишко намагався бігати із зайчиками й навіть пробував стрибати з дерева на дерево. Та все було даремно, бо він усе одно почувався самотнім. Йому доводилося підлаштовуватись і прикидатися тим, ким він не був. Його серце наповнювалося сумом.

Одного вечора, коли небо затягнули сірі хмарки, Тишко сів біля річки й заплакав. Тихо, щоб ніхто не помітив.

— Я намагаюся... але все одно сам... Чому? — прошепотів він.

Аж раптом із трави вискочила мишка в золотому капелюшку з пелюсток кульбаби. Вона тримала в лапках маленький ліхтарик, що сяяв теплим світлом.

— Я Лада. Я чую самотні серця. Ти сумуєш, Тишку? — спитала мишка, підсвічуючи шлях.

Тишко поглянув на неї сумними оченятами й тихо відповів:

— Я хочу мати друзів... Але

ніхто не приймає мене таким, яким я є.

Лада присіла поруч і почала лагідно:

— Розповім тобі секрет: не варто прикидатися, щоб тебе полюбили. Ти особливий. Ти любиш тишу й природу, і це — твоя сила. Не треба бігати, як зайчик, чи стрибати, як білочка, щоб бути добрим другом. Ти вже маєш усе, щоб бути самим собою.

Тишко злякано дивився на Ладу й не міг повірити, що його можна полюбити просто за те, що він — це він.

— А якщо я робитиму тільки те, що мені подобається, і ніхто не захоче зі мною дружити? А я дуже хотів би мати друзів... — сумно спитав він.

Лада всміхнулася і погладилла лапку Тишка.

— Іноді, коли намагаємося приховати себе справжніх, ми втрачаємо те, що нам справді важливе. Але коли ти залишаєшся собою, то приваблюєш тих, хто тебе розумітиме й підтримуватиме. Ти не самотній, Тишку.

Наступного ранку вовчик не долучився до галасливих ігор. Він залишився біля річки й почав малювати палицею на землі рибку, що стрибає через хвилю, і заспівав пісеньку, яку вигадав

сам. Йому подобалося бути наодинці з природою і творити.

Згодом підійшли білочка та їжачок, зацікавлені тим, що він робить.

— Що ти робиш, Тишку? — запитали вони.

— Те, що люблю. Я малюю рибку, яка стрибає через воду, і думаю про все гарне, що є навколо, — відповів він.

І тут сталося диво. Білочка вместилася поруч та подивилася на його малюнок. Їжачок попросив навчити і його тієї пісеньки, що Тишко наспівував.

— Як гарно! Можна нам приєднатися? — запитала білочка, і всі разом почали малювати нові малюнки й співати пісеньки.

Мишка Лада, дивлячись здалека, тихо всміхнулася. Вона знала: Тишко нарешті знайшов своє місце й більше не потребує допомоги.

— Тепер ти справжній і щасливий, Тишку, — прошепотіла вона, зникаючи в траві разом з промінчиком ліхтарика, що сяяв у темряві.

КАЗКА ПРО БЕШКЕТНИКА ІТАНА, ЯКИЙ ЗАХОТІВ ЗМІНИТИСЬ

В одному містечку жив гарний хлопчик, на ім'я Ітан. Він ходив до школи, був дуже активний, непосидючий, любив бешкетувати, інколи кричав і сперечався, міг бігти й випадково штовхнути когось або образити. Про таких кажуть: «Спочатку робить, а потім думає».

Якби в кабінеті стояла ваза, найімовірніше, Ітан просто глянув би в її бік, і вона ненароком упала б та й розбилася. З такою

«доброю вдачею», як у нього, усе якось випадково ставалося, горіло в руках, билосся й ламалося. Хоча насправді він мав добре серце й завжди був готовий допомогти. Наприклад, лазив по деревах, але ж із найблагороднішою метою — зняти звідти котика.

Хлопець любив грати у футбол, а от англійська була для нього якась зовсім незрозуміла. Щоб не писати контрольної роботи, навіть порвав свій зошит... а ще й зошит сусіда по парті. Він не хотів, але якось так сталося... Ох і влетіло йому тоді від вчительки!

А на інформатиці взагалі примудрився занести вірус на всі комп'ютери в класі й зламав колонку. Аж сам злякався. «Що ж тепер буде? Я ж нічого поганого не хотів!» Сів засмучений у куточку біля шафок і замислився: «Чому я завжди щось таке роблю? І як мені тепер бути?».

Раптом почув, як на одній із шафок хтось чхнув. Хлопчик озирнувся й побачив зверху маленького, мов іграшкового, чоловічка з вусами й білою довгою бородою, з добрими усміхненими очима. Це був Мудрий дух школи, який жив на горищі, літав по класах, ховався в шафках і чув

та бачив геть усе, що відбувалося щодня довкола.

— Ти хто такий? І звідки тут узявся?

— Я Мудрий дух школи, живу тут і давно за тобою спостерігаю. Знаю, як ти завдавав прикрощів своїм однокласникам і не тільки.

Ітан роззявив рота від здивування. Такого він не очікував, тож навіть не встиг налякатися. Дух тримав у руках скляну колбу з темно-зеленим каламутним зіллям.

— Дивись, хочу тобі щось показати! Це чарівний глечик із зіллям емоцій. Колір зілля може змінюватися від твоїх учинків. Здогадуєшся, чому зараз зілля таке каламутне?

— Так! — знітився Ітан. — Саме про це думав.

— Не засмучуйся! Я тут, щоб допомогти тобі це виправити. Якщо вирішиш робити більше добрих учинків і настрої людей поруч зміниться на веселий та радісний, то зілля стане яскраво-золотистим і сяятиме.

— Дякую, що розповів, бо я цього не знав. Хочу перевірити! — натхненно сказав Ітан. — А якщо в мене не вийде?

— Ти обов'язково впораєшся — я в цьому впевнений! Знаю,

що ти добрий хлопчик! Я буду завжди поруч і допоможу тобі. Спостерігатиму й нагадуватиму за потреби. Почни з маленьких кроків: роби домашні завдання, допомагай мамі, не дражни однокласників, а дбай про них — і побачиш, як налагодяться стосунки. Тоді й колір зілля посвітлішає.

— Домовилися! Спробую.

Наступного дня дорогою до школи Ітан побачив на узбіччі жабу. Хотів було вже її зловити, щоб показати всім у школі, аж раптом згадав поради Мудрого духа, зупинився й замислився. «Як маю вчинити, щоб ні в кого не зіпсувався настрій і зілля не потьмяніло?» Вирішив, що не ловитиме жаби, бо однокласники, побачивши її, злякаються, ще й вчительці поскаржаться. «Ні, краще не буду! Живи, царівно, на волі!»

І справді, цього дня зілля емоцій не потьмяніло, а навпаки, стало світлішим.

А після того як Ітан пригостив друга яблуком, замість звично пожартувати, зілля аж засяяло. Хлопчик це відчув. І йому від того стало дуже радісно. Чи це Дух йому нагадував, чи сам Ітан пам'ятав, але він потроху старався змінюватись — і йому дедалі частіше це вдавалося.

І вчителька, і однокласники, і Мудрий дух школи помічали добрі зміни в поведінці Ітана. Тепер усі побачили, що насправді він добрий і дбайливий хлопець.

ЯК ЛІСОВИЧОК ГАРМОНІЮ В ЛІС ПОВЕРНУВ

Давним-давно в глибокому-глибокому лісі, де дзюрчать срібні струмочки й цвітуть барвисті квіти, жили дружні звірі. Вони щодня збиралися на великій галявині — гралися, співали, мріяли.

Але згодом щось почало змінюватися...

Раніше Ведмідь був душею компанії: розповідав цікаві й смішні історії, частував медовими пряниками та навчив Білку ловити сніжинки на лапки.

Із часом він помітив, що друзі рідше приходять у гості, тож замість зустрічей дрімав самотньо біля печі. Та що більше спав, то сумнішим ставав.

Зайчик був найшвидшим у лісі й водночас дуже вразливим. Поволі він почав боятися навіть шелесту трави. Думав, що всі сміються з його довгих вух, що ніхто його не розуміє. Він уникав усіх, ховався за кущами й боявся бути собою.

Моторна та весела Білочка зазвичай робила собі запаси й пригостила друзів. Та одного разу не захотіла ні з ким ділитися, бо боялася залишитись без нічого. Відтоді вона дедалі рідше сміялася.

Розумна й дбайлива Лисичка завжди любила порядок, організовувала свята, ігри. Згодом вона заповзлася всіх критикувати. Тож якось ніхто не прийшов на її лісовий концерт. Через це Лисичка засмутилася.

Черепаха була старенькою, повільною, але мудрою. Її всі слухали, доки не з'явилися нові швидкі ідеї. Вона мовчала, коли її не питали, і думала, що нікому тепер не потрібна через свою повільність.

У лісі стало тихо, похмуро, сумно. Кожен жив сам по

собі. Можливо, через дощові дні, а можливо, через образи, які ніхто не помічав. Тож якось ранку галявина стала зовсім порожня й мовчазна.

Звірі почали забувати, як було колись. Однієї ночі, коли місяць світив сріблом і зорі виблискували сяйвом, з північного вітру з'явився маленький, лагідний Лісовичок. Він мав зелену накидку з листя, мішечок з добрими словами й паличку, яка променіла, коли хтось потребував допомоги.

— Ой-ой-ой... Що ж це робиться? — промовив Лісовичок лагідно. — Такої тиші в лісі я давно не чув.

Він уважно роззирнувся, притулив руку до серця й прошепотів:

— Час діяти.

Спершу навідався до Ведмедя.

— Чому ти сам? Де твої друзі?

— Не знаю... Може, я вже не цікавий, бо коли промовляю — ніхто не слухає.

— Чи намагався казати щось приємне? Запросити на чай з медом? Попросити про допомогу?

Ведмідь замислився.

— Ні... — зітхнув він.

— Спробуймо разом!

Вони написали до всіх листа: «Охочих пограти в командну гру й позбирати разом шишки запрошуємо на галявину».

— Часом ми не стаємо менш цінними — просто забуваємо запрошувати радість, — зауважив Лісовичок.

Після того він завітав у гості до Зайчика.

— Сміливість — це рішення бути собою навіть тоді, коли страшно, — упевнено заявив Лісовичок.

Разом вони зробили маленькі листівки з написом: «Бути собою класно!» — і розклали в лісі. І знаєте що? Кожен, хто їх знаходив, усміхався.

Лісовичок відвідав й інших мешканців лісу. Він не дорікав їм, а слухав, обіймав, знаходив слова, які торкали серце. Тож звірі повірили, що ще не все втрачено.

І сталося диво! Наступного ранку на великій галявині, куди вже багато тижнів ніхто не приходив, раптом зібралися всі — мовчазні, нерішучі, але... з подарунками.

Спочатку було ніяково, проте Лісовичок промовив:

— Кожен з вас важливий. Разом ви — неймовірна команда. Лише з добротою, турботою та

спільними зусиллями ліс знову стане живим!

— Як ти це зробив? — запитав його Зайчик.

— Лише нагадав те, що ви й так знали.

Черепаха вперше за довгий час розповіла лісову легенду — і всі слухали, затамувавши подих...

У центрі галявини Лісовичок залишив маленьку дерев'яну табличку: «Гармонія буває тоді, коли кожного чують, кожен важливий і кожен потрібен. Щодня. Без винятків».

Ліс ожив. Пташки співали, струмочки дзюрчали, а галявина сміялася. Не тому, що все було добре, а тому, що всі були знову разом.

Лісовичок же зник так само тихо, як і з'явився... Кажуть, його паличка засвічується там, де друзі забувають, що важливо чути, розуміти та підтримувати одне одного й що добро починається з уваги.

ЯК НАВЧИТИСЬ ЗАВ'ЯЗУВАТИ ШНУРІВКИ, КОЛИ ТИ — ВІДВАЖНИЙ КАПІТАН ШУЗ

У далекій-далекій країні жив в одному місті дивакуватий чоловічок. Маленький, заввишки із самокат, називався Капітан Шуз і, мабуть, не дарма... Пізніше дізнаєтеся чому. Він був відомий на все місто,

адже завжди всміхався й мав добре серце, а ще носив яскраво-рожевий жакет з великими червоними серцями. Бентежила його маленька слабкість: ніяк не міг навчитися зав'язувати шнурки.

Щоранку, коли сходило сонце, прокидалися бджілки й інші комахи у своїх ліжечках-пелюстках, Капітан Шуз вирушав назустріч пригодам. Він допомагав усім, хто цього потребував: підготовував безпритульних тварин, поливав квіти в парку, переводив через дорогу сліпих і немічних старців, знімав з дерев котів, що високо задерлися й нявкали. Але перед шнурками був зовсім безпорадним.

Якось під час однієї з таких рятувальних операцій у міському метрополітені шнурки Шуза розв'язалися й застрягли в ескалаторі. Дивом з ним не стався нещасний випадок. Після цього наш герой вирішив, що вже час навчитися зав'язувати ці ненависні шнурівки.

Але як?! Для цього потрібен хтось, хто допоміг би самому Капітанові. Тож він звернувся до наймудрішої жінки міста — бабці Вайз. («Вайз» у перекладі з англійської означає «мудрість». До речі, тепер зрозуміли, чому саме Шуз? У перекладі означає «взуття».)

Старенька всміхнулася й сказала: «Не хвилюйся, Капітане Шузе, зав'язування шнурків — це як гра, як танець двох. Ну й ще трішки бажання та наполегливості».

Бабуся Вайз розказала смішні історії про кумедних зайців з довгими вухами, і що шнурки треба складати подібно до вушок зайчика, і про справжню дружбу, що міцна, наче вузол. Звісно, у нашого героя не все виходило відразу, але чудернацькі розповіді старенької спонукали його не здаватися. «Вушка, зайчик, дружба», — бурмотів він собі під ніс увесь час.

Одного разу Шузу знову довелося їхати в метро через усе місто на порятунок якихось диваків. Йому пригадалася неприємна історія на ескалаторі й стало страшно. Тоді він чітко вирішив: «Я зможу, адже моєї допомоги потребують інші». Завдяки своїй наполегливості й мудрості бабці Вайз нарешті Капітан Шуз зміг зав'язати шнурки. Його обличчя світилося щастям. Здавалося, йому всміхається все навколо: бджілки весело кружляли над квітками, а листя дерев шуміло, ніби музика оркестру. Поринувши в емоції, чоловічок неначе підтанцював і запрошував до свого танцю інших.

Відтоді Капітан Шуз став справжнім майстром і викладачем із зав'язування шнурків. Він довів, що навіть найскладніші завдання можна здолати разом з розумними друзями-помічниками й непохитною вірою в себе.

ЯК ВОГНИК ЗРОЗУМІВ, ДЛЯ ЧОГО ПРИЗНАЧЕНА ЙОГО СИЛА

У глибині старого лісу, де мох немов килим, дерева неначе велетні, а тиша промовляє, жив собі маленький Вогник. Він не був схожий на інших мешканців лісу: духів туману, крапельки роси чи тіні дерев. Це був вогонь — яскравий, нестримний, гарячий. Там, де всі шепотіли, він говорив голосно. Де всі чекали, кидався вперед.

Вогник хотів, щоб його бачили, щоб ним захоплювалися. Він прагнув бути лідером, натхненником, кимось особливим. І через це іноді обпикав інших. Не зі зла. Просто не навчився інакше.

Він не вмів стримуватися й не розумів, чому інші не підтримують його запалу. Лише хотів бути потрібним. Вогник міг раптово спалахнути, налякати, обпекти необережним словом чи вчинком. Його яскравість часто затьмарювала ніжність інших. Саме тому мешканці лісу не завжди хотіли бути поруч. Вони уникали його, хоча потай милувалися блиском.

Одного вечора важкі сірі хмари затягли ліс, піднявся сильний вітер. У повітрі відчувався запах небезпеки. Голодна й розлючена зграя диких псів спустилася з Північних скель. Усі звірі поховалися в нори, дупла, печери. Ліс завмер...

Але Вогник не злякався. Він світив. Сховатись означало б згаснути. Коли зустрів Зайчєня з пораненою лапкою, що не встигло втекти, то став між ним і загрозою. Його світло здавалося незначним, та він зібрав усю свою силу — і запалав так, що навіть найлютіші пси зупинилися засліплені. Деякі відійшли,

інші злякалися й утекли. Вогник не спалював — просто світив так сильно, що темрява відступила.

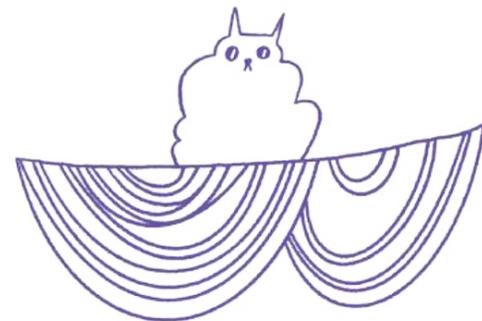
І тоді всі побачили його по-іншому...

«Це той самий Вогник? Той, що завжди надто гучний, надто гарячий?..»

Але тепер його полум'я не дратувало. Воно стало символом захисту, а не загрози. І Зайчєня, яке він урятував, дивилося на нього із захопленням: «Ти не страшний. Ти — мій герой!».

Почувши ці слова, Вогник зрозумів, що його сила призначена для захисту, що він має бути поруч із тими, хто боїться. А світло вогню підкаже, де його шукати.

Відтоді Вогника не просили змінитися. І він більше не демонстрував свого запалу. Тепер він горів обережно, горів з любов'ю.

ЗАЧАРОВАНІ ДВЕРІ. КАЗКА ПРО ЦІННІСТЬ ДОПОМОГИ

У величезному місті, що височіло серед хмар і зоряних світил, на самому краю небесної дороги стояла незвичайна школа — Школа зоряних мандрів. Тут навчалися діти з особливим даром: вони могли подорожувати між світами, відкривати нові го-

ризонти й спілкуватися з істотами, про яких не оповідала жодна звичайна книжка.

Серед них був хлопчик на ім'я Ліан — допитливий, кмітливий, але трохи відлюдькуватий. Він не довіряв іншим і не намагався заводити друзів. Вірив, що справжній друг має бути лише один, а поки такого немає — краще залишатися на самоті з власними мріями, магією та відкриттями.

У Школі зоряних мандрів речі для навчання зберігалися в чарівних скринях, а не в рюкзаках. Якось Ліан помітив, що з його скрині почали зникати речі. Спочатку — аркуші, потім — магічна ручка, а одного дня — навіть його улюблений зоряний компас. Це був найцінніший інструмент. Розгублений хлопчик вирішив знайти причину зникнення.

Він вийшов з класу й попрямував до головного коридору школи. Але там на нього чекала нова несподіванка: усі двері школи були замкнені. Навіть ті, що ніколи не зачинялися.

Перед ним з'явилася маленька фея — Міра. У її прозорих очах відбивався весь світ, а крильця мерехтіли кольорами світланку.

— Привіт, Ліане, — усміхнулася вона. — Я чекала на тебе.

— Чи знаєш, куди зникають мої речі? — запитав він.

— Знаю. Але це не просто зникнення. Зачаровані двері забрали твої речі. Вони не зникли назавжди — просто чекають на дещо важливе.

— То що я маю робити?

— Ти вже спробував сам, так? — запитала вона. — І як?

— Ніяк... — знітився хлопчик. — Я намагався відімкнути двері: штовхав, крутив ручку, промовляв чарівні слова, але вони не піддавалися.

— Ці двері відмикаються не силою, — лагідно сказала Міра. — І не чарівними словами. Іноді, щоб щось відкрити, потрібен не ключ, а... інші люди. Спробуй поговорити з однокласниками. Можливо, хтось із них має саме те, чого тобі бракує.

Хлопчик повернувся до класу. Серце калатало. Він зазвичай мало розмовляв з іншими дітьми. Але тепер набрався сміливості.

— Привіт. Я... мені потрібна допомога. Є ці зачаровані двері, і я не можу сам їх відімкнути. Може, спробуємо разом?

Спершу — тиша. А потім одна дівчинка, Кая, вийшла вперед.

— Маю кулон, який світиться, коли я близько до чогось важливого. Може, знадобиться?

За нею — Елрон, хлопчик, який багато читав.

— Мені траплялися різні історії про ці двері. Може, згадаю щось важливе.

Ще одна учениця, Ніва, прошепотіла:

— Я вмю бачити те, що сховане. Можливо, побачу невидимий механізм замка.

Разом вони взялися до роботи. Роззнайомилися, жартували, розповідали про себе. Ліан раптом усвідомив, що йому цікаво з ними. Виявилось, що Кая теж любить зоряні карти, Елрон так само захоплюється пригодами, а Ніва вмю бачити магічні деталі, які він часто вигадував у своїх мріях.

Вони об'єднали зусилля, знання й можливості, і тоді зачаровані двері повільно відімкнулися. За ними на Ліана вже чекав його компас — оновлений. Тепер він не лише показував напрямок, а й світився, коли поряд були ті, хто щиро готовий допомогти.

А ще в скрині лежали всі його речі й кілька нових: щоденник пригод, перо, яке писало думки, і стрічка, що пов'язувала друзів.

Ліан зрозумів, що іноді, щоб знайти щось, треба спершу наважитись звернутися до інших. Бо саме тоді відкриваються не лише двері, а й серця.

ІСТОРИЯ ПРО ДЖИМІ ТА ЯК ВІН ШУКАВ СВОЄ МІСЦЕ В НОВІЙ ШКОЛІ

Одного сонячного дня в дуплі крислатого дуба, де мешкав рій джмелів, з'явилася нова джмелина сім'я. У ній був єдиний син — джмелик Джимі. Вони прилетіли здалеку, втомилися, проте не мали багато часу на відпочинок, тож узялися кожен до своїх обов'язків. Джимі мав відразу піти до джмелиної школи,

а тато і мама розбирали речі у квартирі.

Коли сім'я поселялася, повз них постійно літали джмелі — дорослі, малі, заклопотані, метушливі та якісь непривітні. І вже тоді Джимі відчував неабияку тривогу чи навіть серйозне хвилювання, коли думав про зустріч із новими однокласниками.

— Це може стати цікавою пригодою, — міркував джмелик, уявляючи, як знайде нових друзів.

Але першого дня в школі Джимі неначе заляк: ніяк не міг заговорити, навіть до того джмеля, який сидів поруч. На перервах усі розліталися по своїх компаніях і жваво спілкувалися. На Джимі ніхто не звертав уваги. Він почувався незатишно у великому класі із цими незнайомими джмелями. Його історія поступово змінювалася з пригодницької на сумну.

На перерві він полетів трохи далі від класу, щоб побути на самоті. У роздумах незчувся, як залетів на другий поверх. Його увагу привернула яскрава кімната з прозорими дверима наприкінці коридору. Він полетів туди, щоб потайки позаглядати всередину. Раптом двері відчинилися.

З несподіванки він упав. Незнайомка простягнула йому тоненьку лапку, допомагаючи підвестися. Джмелик так розгубився, що забув подякувати за допомогу. Вони зайшли всередину.

— Я Джема, диджейка й радіоведуча, а це моя студія. Тут починається історія шкільного радіо, — привітно сказала бджілка. — А як ти опинився тут?

— Я Джимі, це мій перший день у школі. І я не знаю, що сказати... Хоча колись умів розповідати гарні історії...

— Це майже так само, як у мене було... Але про це потім. Маємо спуститися на твій поверх, бо тебе, напевне, уже шукають.

Джимі неохоче погодився, і вони разом повернулися.

Коли наприкінці уроку пролунав дзвінок, Джимі в задумі вийшов з класу. Навпроти стояла усміхнена Джема. У лапках вона тримала жовтий блокнот і чорнильну ручку.

— Ми не встигли познайомитися ближче, але я подумала, що це стане тобі в пригоді. Спробуй записувати свої історії, щоб вони не розгубилися. Колись саме це допомогло мені.

Джміль увічливо подякував Джемі. Він не хотів утратити

єдину знайому, але його віра в жовтий блокнотик була зовсім невеликою.

Джимі повернувся додому. Батьки все ще були заклопотані облаштуванням нової квартири. Вони спитали, як минув перший шкільний день. Син запевнив, що добре, і пішов до своєї кімнати.

З портфеля визирав жовтий блокнотик. Відклавши домашні завдання, джміль вирішив дослухатися бджолиної поради й узяв перо.

Він писав без упину. Слова склалися в цікаву історію. Родинна подорож знову ожила й стала навіть яскравішою. Відчуття впевненості потроху поверталось до нього.

Наступного дня в школі Джимі дуже хотів зустрітися із Джемою, щоб подякувати за блокнот. Він з нетерпінням залетів на другий поверх, штовхнув двері — студія була замкнена. Джмелік хотів піти, а потім вийняв з блокнота сторінки з історією і поклав їх під двері студії. Він повернувся до класу, на душі було якось тривожно.

На великій перерві з гучномовців шкільного радіо залунала музика, а потім знайомий голос Джеми почав розповідати історію. Це була історія Джи-

мі. Він краєчком ока спостерігав за однокласниками, і йому здавалося, що багатьом вона сподобалась. Радіоведуча запросила невідомого автора до себе в студію після занять. Джимі почувався піднесено, але водночас йому було трохи страшно. А що, як Джема скаже, що історія неякісна й він має спробувати себе в чомусь іншому?

Наприкінці занять джміль полетів до студії. За мікрофоном сиділа всміхнена Джема. Вона подякувала йому за сміливість і цікаву історію. А він — за жовтий блокнот. Бджілка запропонувала Джимі приходити щотижня, щоб розповідати свої історії всій школі. Джмелік погодився.

Коли однокласники зрозуміли, що новий ведучий — це Джимі, вони із задоволенням ділилися з ним враженнями від почутих історій.

Так почалося нове шкільне життя Джимі. Згодом Джема отримала запрошення на іншу роботу й передала йому ключ від студії.

Пощастило, скажете ви? А я скажу: «Шукай своїх. Хоч би куди занесло життя, шукай своїх — вони там точно є».

ПОВЕРНЕННЯ ІСКРИ, АБО ЧОМУ ДОПОМОГА ВАЖЛИВА

У самому серці неба жила молода зірка на ім'я Іскра. Вона була щира, добра й трішки боязка. Щовечора Іскра спускалася ближче до Землі привітати тих, хто засинав. Одного разу вона помітила, що з її світла зникла теплота. Світити ще могла, а зігрівати — ні.

— Що зі мною сталося? — сумно прошепотіла Іскра. — Як же я зігрію тих, хто цього потребує?..

Зірка вирішила: «Полечу шукати своє тепло. Можливо, воно загубилося й очікує моєї допомоги» — і помандрувала зоряним небом.

Коли побачила пташенят у гнізді, що тулилися одне до одного, торкнулася їх, але вони не відчували її тепла. Зірка засмутилася. Спробувала зігріти маленьке дерево — і знову невдача...

Зрештою, Іскра сіла на найвищу ялинку й гірко заплакала.

— Я не потрібна. Я безсила... — схлипуючи, промовила вона.

Цієї миті з темряви неба виринула Вогнеслава — вогняна мандрівниця, помічниця тих, хто втратив своє тепло.

— Чи потребуєш допомоги, Іскро? — лагідно запитала Вогнеслава.

— Ти мене чула? — здивувалася Іскра.

— Не завжди треба голосно говорити, щоб тебе почули, — усміхнулася Вогнеслава. — Інколи достатньо бути простою та відкритою. Ось я тут і готова тобі допомогти.

Вогнеслава доторкнулася до неї своїм тепленьким сяйвом. Воно не обпікало, а огортало спокоєм.

— Я думала, що вже не зможу світити з теплом, — мовила Іскра.

— Просто твоя теплота розчинилася в турботі, яку ти віддавала іншим. Її треба підживлювати. А для цього потрібна підтримка, — промовила ніжно Вогнеслава. — Я допоможу тобі. Але спершу маєш допомогти собі сама.

— Як?

— Не тримай усе в собі. Не відкидай допомоги. Відчуй, що ти не сама, — лагідно прошепотіла Вогнеслава.

Іскра погодилася. Разом вони полетіли до Місячного озера. Зірка пірнула в його срібне світло — і її промені знову наповнилися теплом.

— Я відчуваю! — вигукнула вона. — Я знову можу зігрівати тих, хто цього потребує!

— Тепер ти знаєш, що допомогу треба шукати. Знайдеться той, хто допоможе тобі так, як ти допомагаєш іншим.

Щаслива Іскра повернулася на небо. Вона розуміла, що Вогнеслава не залишиться з нею назавжди, бо інші зірки потребують підтримки. Її місія — допомогти змінитися, а далі розвиватися стане легше.

Відтоді Іскра світила ще яскравіше й зігрівала ще тепліше. Вона знала: підтримка завжди поруч, варто лише не боятися про неї попросити.

ТЕПЛО РУДОГО СЕРЦЯ

• АБО ІСТОРІЯ НЕЗВИЧНОЇ ДРУЖБИ ПЕСИКА І КИЦІ •

У мальовничому містечку Сміла, де пахли квітучі вишні й лунав дитячий сміх, жив рудий кучерявий песик Рой. У цьому місті жилося добре, затишно й безпечно. Але Рой мав одну заповітну мрію — знайти справжнього друга серед інших тварин. Йому так хотілося з кимось разом бігати за м'ячиком, ділитися знайденими скарбами й просто весело проводити час.

У сусідньому дворі жила руда киця Іриска. Її шерсть була такого ж яскравого, сонячного кольору, як і в Роя. Іриска любила гуляти на самоті, але інколи не відмовлялася від лагідного почухування за вушком. Рой часто спостерігав за нею з-за паркану, але не наважувався підійти ближче, бо коти здавалися йому такими загадковими й недосяжними.

Одного разу Рой, гуляючи у дворі, захопився запахом свіжоскошеної трави й не помітив, як нашійник зачепився за корінь старої яблуні. Він опинився в пастці: смикався, гавкав, але звільнитися не міг. Песик дуже злякався, бо він не любив залишатися наодинці. І тут, ніби нізвідки, з'явилася руда киця. Це була Іриска. Вона обережно обійшла Роя, приюхалася до нашійника й, на диво, почала лапками розплутувати вузол. Її маленькі, але чіпкі кігтики вправно звільняли шкіряний ремінець. За кілька хвилин Рой відчув свободу, радісно завиляв хвостом і лизнув Іриску в руде вушко.

— Дякую! — гавкнув Рой. — Ти мене врятувала!

Іриска лише муркнула у відповідь і потерлась об його лапу.

Так вони подружилися.

З Роєм часто траплялися пригоди, а Іриска завжди опинялася поруч, щоб допомогти. Одного разу він надто зацікавився білкою на високому дереві й спробував залізти туди. Але короткі лапки ковзали по гладкій корі.

— Ой-ой-ой! — жалібно скиглив Рой. — Я застряг!

На сусідньому паркані сиділа Іриска. Вона спритно стрибнула на нижню гілку дерева й, лагідно нявкаючи, подивилася на Роя.

— Няв? — ніби спитала вона, пропонуючи допомогу.

Рой закивав головою. Іриска обережно спустилася, показуючи йому шлях, а потім терпляче чекала, поки Рой обережно йшов за нею.

— Дякую, Іриско! Ти справжня подруга! — сказав песик.

— Рою, будь обережнішим наступного разу, — застерегла кицька. — Не завжди цікавість закінчується добре.

— Гав-гав, обіцяю! — завиляв хвостиком Рой, хоча вже планував нову «цікаву» розвідку.

Через однаковий рудий колір Рой та Іриска мали кумедний вигляд, коли гуляли разом. Люди всміхалися, бачачи цю незвичайну

парочку. Іриска, хоч і залишалася незалежною кішкою, завжди знаходила час для свого рудого друга. Вона навчила Роя бути обережнішим, не лізти в усі небезпечні місця без потреби й цінувати допомогу тих, хто поруч. А Рой ділився з нею своєю безмежною радістю та відданістю.

Так рудий песик Рой знайшов вірну подругу — кицю Іриску. Їхня незвична дружба стала дивом для всього маленького містечка Сміла. Вона довела, що справжні друзі можуть бути зовсім різними, але їх єднає щире серце й готовність допомогти в будь-якій пригоді, веселій чи не дуже. А рудий колір шерсті став приємним бонусом цієї міцної нерозлучної дружби.

ЧАРІВНИЙ ЛІС І НЕЗВИЧАЙНІ ДРУЗІ

У далекій-далекій країні, де небо завжди було блакитним, а трави — зеленими, жив маленький хлопчик на ім'я Світозар. Він був звичайним: любив читати книжки, подорожувати, співати веселих пісень, але здатність спілкуватися з тваринами вирізняла його з-поміж інших і ставала причиною кумедних пригод.

Одного дня, коли Світозар безтурботно гуляв у лісі, він почув тривожний крик. «Допоможіть! Допоможіть!» — лунало з-під старої верби. Хлопчик поспішив до дерева й побачив, що там застряг маленький їжачок.

— Що трапилось? — запитав Світозар, поглянувши на маленьку, усипану голками тваринку, яка застрягла в гілках.

— Я хотів дістатися до солодкої малини, але мене затримали гілки! — відповів той.

Світозар обережно витягнув його.

— Мене звати Хрумко. Я хочу бути тобі вірним другом! — вигукнув їжачок. — Разом нам буде цікавіше!

Хлопчик та їжачок пішли лісом, розповідаючи один одному цікаві історії. Хрумко повідав хлопчикові про злу чаклунку Грозу, яка хоче перетворити Чарівний ліс на темну пустелю. Він розповів, що одного разу бачив її — злу, огорнену в темні хмари. Але тоді він так злякався, що згорнувся в клубочок. А коли розплющив очі, Грози вже не було. Почувши це, Світозар вирішив, що хоче врятувати ліс і, звісно, допомогти новому другу.

Щоб довідатися, як це зробити, друзі пішли до мудрої сови. Вона розповіла, що Гроза боїться сміху й доброго настрою.

Друзі вирушили в гліб лісу, де кожне дерево шепотіло свої таємниці, а птахи співали пісні про героїв минулого. На їхньому

шляху трапився веселий заєць на ім'я Стрибун.

— Привіт, друзі! Тітонька сова сказала мені, що ви шукаєте чаклунку Грозу. Можна з вами? — спитав Стрибун, зупинившись і витираючи піт із чола.

— Так, — сказав Світозар, — ми йдемо до печери Буревію, де живе Гроза.

— Можна з вами? — ще раз попрохав зайчик. — Я можу стрибати дуже швидко. Можливо, це вміння нам допоможе.

— Що більше нас, то веселіше! — підтримав Хрумко.

Отже, трійця вирушила в подорож. Вони сміялися й жартували. Але що далі йшли, то більше страху й неспокою оселялося в їхніх серцях.

Світозар, Хрумко й Стрибун ішли, підтанцювуючи: їжачок качався в траві, зайчик швидко перестрибував через нього, хлопчик показував свої найкумедніші рухи. Незчулися, як дісталися до печери. Їх там зустріла темрява, густа й загадкова. На стінах миготіли таємничі малюнки, а всередині лунали жахливі крики. Страх охопив друзів.

— Що робити? — вигукнув Світозар і цієї ж хвилини відчув тепло маленьких долоньок.

Це були Хрумко й Стрибун.

— Ми впораємося, — тихенько прошепотіли друзі.

Ці слова допомогли Світозару набратися сили.

— Ми можемо зробити це! — вигукнув він, відчуваючи підтримку.

Коли друзі зайшли глибше, вони побачили Грозу, огорнуту чорними хмарами, а її очі світилися, мов блискавки.

— Хто тут? Хто посмів потурбувати мене? Чого ви хочете, маленькі пустуни? — запитала вона. — Ніхто не може порушувати мій спокій!

Але Світозар уже не боявся. Він знав, що може покластися на дружбу й підтримку Хрумка та Стрибунчика.

— Я не сам! — закричав Світозар. — Ми разом, і разом ми — сила!

Хрумко й Стрибун підхопили його слова й весело засміялися. Сміх був такий гучний, що навіть хмари почали трястися й розходитися.

— Ні! Цього не може бути! — закричала Гроза, утримуючи біля себе шматочки хмар.

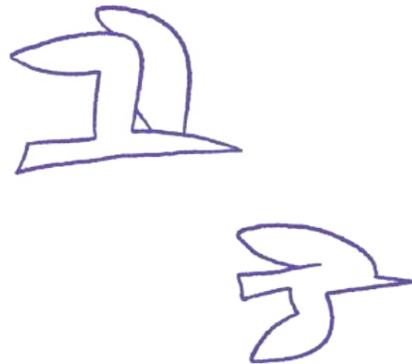
— Так, може! — вигукнули всі разом, і, тримаючись за руки, засміялися ще дзвінкіше.

— Тільки не смійтесь, — перелякалася Гроза й розчинилася

в повітрі, промайнувши легким вітерцем.

— Ми перемогли! — закричали друзі, обіймаючи один одного.

Вони повернулися додому, і ліс знову наповнився світлом та радістю. Світозар зрозумів, що справжня сила не в магії, а в дружбі, підтримці й доброму настрої.

ФЕЯ ЛАГІДЬ ТА ЇЇ ПОМІЧНИК

Ця історія трапилась у ті давні часи, коли світ ще був сповнений магії, а поряд з людьми жили добрі феї. Маленькі й ніжні, з крильцями, що мерхтіли, як ранкова роса. Здебільшого феї мешкали в глибоких лісах, проте наша фея вирішила бути серед людей.

У мальовничому маленькому містечку, де кожен будинок оповитий плющем, жила маленька фея Лагідь. Вона оселилася із сім'єю, яку пильно охороняла і якій завжди була готова допомогти.

Усі феї були невидимі для людського ока, проте вони могли використовувати свої чарівні здібності, щоб підтримувати самотніх і дарувати радість сумним. Фея Лагідь теж завжди допомагала тим, хто потрапив у біду. Їй це давалося легко, адже вона мала велике добре серце, була лагідна й ніжна. А ще любила обійми, прагнула тепла й уваги. Без цих відчуттів її магія розвіювалася, наче ранковий туман, а сяйлива чарівність зникала.

Іноді серце Лагоді наповнювалося смутком і розчаруванням. Особливо тоді, коли здавалося, що люди забули про доброту. Їй було боляче чути лихослів'я, образи, бачити, як руйнуються стосунки в сім'ї. Фея відчувала, що втрачає віру в добро й свої сили.

Одного разу Лагідь сама потрапила в біду. Її крильця заплутались у павутинні, і вона не могла злетіти. Дуже налякалася.

На щастя, неподалік проходив Пухнастик, маленький біленький котик з яскравими зеленими очима, учень Чарівної школи пухнастих лапок. Він старанно вивчав у школі заклинання й чарівні трюки, намагаючись не відставати від старших учнів. Маленькі лапки спритно працювали,

а зелені очі уважно стежили за кожним рухом викладача. Котик мріяв стати великим чарівником, тому кожне заняття в Чарівній школі пухнастих лапок було для нього справжньою пригодою. Пухнастик із цікавістю вивчав історію котячої магії, практикував чарівні перетворення, а ще завжди відчував емоції інших і намагався допомогти їм у скрутну хвилину. Він був єдиним, хто міг бачити Лагідь.

Тож Пухнастик підійшов до феї, помуркотів, ніби намагаючись її втішити.

— Ой, хто тут плаче? — запитав Пухнастик.

— Це я, фея Лагідь. Допоможи мені, будь ласка! Мої крильця заплутались у павутинні, — відповіла Лагідь.

Котик обережно звільнив крильця феї, і вона знову змогла літати.

— Дякую тобі, Пухнастику! Ти мій справжній рятівник! — сказала Лагідь.

Вона взяла котика на руки й відчула, що той муркоче ще голосніше. З того дня котик, якого Лагідь назвала Пухнастиком-Помогайком, став її вірним другом і помічником.

Пухнастик мав дивовижну здатність: він міг відчувати

емоції феї, а ще знав, коли їй потрібна підтримка.

Якось Лагідь заблукала в густому тумані, коли вирішила прогулятися. Вона не могла знайти дорогу додому. Тоді їй знову на допомогу прийшов Пухнастик. Він вів її через туман, використовуючи свій гострий нюх і знання лісових стежок.

— Ти знову мене врятував, Пухнастику! Ти мій герой! — вигукнула Лагідь, коли вони вибралися з туману.

Наступна пригода була найскладнішою. Зла відьма зачарувала Лагідь, і та втратила свої магичні здібності. Лише Пухнастик міг їй допомогти.

Котик відправився на пошуки чарівної квітки, здатної зняти закляття. Він подолав безліч перешкод, перш ніж знайшов квітку. Повернувшись до феї, торкнувся її пелюстками — і чари зникли.

— Пухнастику, ти мій найкращий друг! Ти тричі врятував мене! — сказала Лагідь.

Відтоді Лагідь і Пухнастик стали нерозлучними друзями. Вони разом допомагали всім, хто потребував допомоги, і їхня дружба стала легендою, яку переповідали батьки своїм діточкам.

ЯК ДРАКОНЧИК ЛОКАШ ДРУЖИТИ НАВЧИВСЯ

Жив собі на світі маленький дракончик на ім'я Локаш. Він любив гратися, мріяти й смачно поїсти. У нього все було добре, але він не мав друзів і не розумів, де їх узяти. Щодня Локаш думав, чи можна бути радісним на самоті. І від цього дракончик ще більше хмурнів.

Щоб поринути в мрії та фантазії, він вирушав у ліс або на озеро. Там Локаш насолоджувався тишею і краєвидами. Такі місця покращували йому настрій. А ще в цій місцевості водилися тролі.

Одного разу дракончик Локаш, як завжди, прогулювався собі галявиною, увесь занурений у мрії. Аж раптом йому на голову сів метелик і почав лоскотати своїми лапками.

Локаш обурився й намагався його прогнати, струшуючи головою і махаючи хвостиком. Це побачив маленький блакитний троль Нарл, він підійшов ближче до Локаша й голосно засміявся.

— Що таке? — запитав дракончик.

— Ти б бачив себе, такий великий і не можеш упоратися з маленьким метеликом! — відповів Нарл.

Дракончик мовчки опустив очі, зажурився й пішов додому. Йому стало сумно, він подумав, що всі насміхаються з нього. Блакитний троль наздогнав Локаша й пояснив, що він не хотів його образити. Попросив вибачення й запропонував дружити.

Нарл жив з мамою, татом та братиком, але, як і дракончик, не мав друзів.

Коли дракончик і троль бачились, вони розповідали один одному про себе, про улюблені справи, ділилися своїми думками й говорили аж до вечора. Незчулися, як стемніло й настав час повертатися додому. Домовилися зустрічатися щодня на галявині вранці. Разом друзі гралися, ділилися своїми таємницями, а ще обом подобалося малювати.

— А нумо разом учитися малювати пейзажі! — запропонував дракончик Локаш.

— Нумо! — погодився Нарл.

Зустрічаючись, вони багато малювали. А намальовані картини вирішили дарувати свої рідним.

Локаш повертався додому радісним і веселим: він більше не почувався самотнім.

— Як добре мати друга, — думав він і мріяв навчити дружити кожного.

ДИВНА ІСТОРІЯ ЗАПАСЛИВОГО ЧУЧИКА

Колись давно жили-були на землі дуже дивні створіння. «Чому дивні?» — питаєш ти. А тому, що це були ані люди, ані звірі, а такі ось дивні-дивні істоти. Звали їх чубаськами. Бо мали вони дивні чуби. А ще — чудові різноколірні очі й різні тіла. Хтось був із хвостиком, а хтось — із крилами.

Жили чубаськи в лісі дружно й затишно. Кожен мав свої справи. Хтось дерева доглядав, хтось запаси робив: трави різні, гриби та ягоди збирав. На лісовій галявині, устеленій травами й квітами, ніби оксамитовими килимами, гралася малеча.

Історія, яку я вам розповім, буде про чубаська на ім'я Чучик. Жив він у великій родині. Братів і сестер мав так багато, що й не пам'ятав скільки. Цілими днями вони гралися, бігали й бешкетували. Тобі ж теж подобається бешкетувати?

А найбільше Чучик любив малювати й стрибати. Так-так! Саме стрибати. Це ж так весело!

Одного дня Чучик із братами й сестрами грався на вулиці та не помітив, як зібралися хмаринки й здійнявся вітер. А сам він був зайнятий справами: спершу малював ногою на пісочку, потім нюхав квіти. А тоді захотів пострибати. З травички — на пеньочок, із пеньочка — на пагорбок, з пагорбка — на гілочку. Так із гілочки на гілочку й застрибнув на верхівку дерева.

Аж раптом налетів шалений вітер, підхопив його — та поніс просто в небо. Чучик заплющив очі й летів разом із вітром. А коли вітерець став

вщухати й чубасик розплющив очі, то побачив, що опинився в зовсім незнайомому місці. Навкруги нікого не було. Чучик дуже довго блукав, шукаючи свій дім. Інколи не знаходив води, інколи не мав що їсти.

Маленький чубасик навчився бути дбайливим. Якщо знаходив горішки чи фрукти — трохи їв, а решту ховав на потім. Щоб завжди було що перекусити. Щоранку Чучик прокидався з надією побачити своїх рідних. І от одного дня він почув знайомі голоси, які наближалися. Рідні чубаськи знайшли його! Скільки ж було тоді обіймів, сліз радості й усмішок! Повернувшись додому, родина влаштувала справжнє свято. Бо нема нічого кращого, ніж бути разом із рідними у своєму домі.

Життя тривало. Ніби все було, як раніше, але дещо змінилося. Батьки Чучика помітили, що в домі з'явився якийсь дивний запах. А згодом почали знаходити яблучка по куточках, виноград серед книжок та іграшок. І навіть під подушкою лежав банан. Усе це лежало там довго — і псувалося. От звідки той неприємний запах...

Мама вирішила розгадати цю загадку. І побачила, що це Чучик ховає їжу: під подушку,

у кутки, у різні місця. Їй стало цікаво, чому так відбувається, адже їжі вдома було вдосталь. Вирішила мама поговорити із Чучиком. Посадила його собі на коліна, обняла й розповіла про свої знахідки. Вона хотіла дізнатися, як може допомогти синові. А Чучик і не помічав, що так робив. Єдине, що він сказав: їжу треба берегти. Бо коли був далеко від дому, доводилося самотужки шукати харчі й ховати їх на потім. Мама ще міцніше обійняла сина й пообіцяла, що завжди піклуватиметься, щоб їжі було вдосталь. Але Чучик і далі ховав харчі...

Мама вирішила пошукати поради. У цій країні жив мудрий старець — майстер-столяр. Він виготовляв чудові речі з дерева: і меблі, і посуд. А які іграшки для малечі робив!

Прийшла мама із Чучиком до старця. І поки малий розглядав дерев'яні вироби, старець вислухав її. Він помітив, як очі чубаська блищать, коли той торкається візерунків. І в нього виникла ідея.

Він подарував Чучику дерев'яну скриньку.

— Це не звичайна скринька, — сказав старець. — Усе, що хочеш зберегти, клади сюди. Робитимеш запас цінного.

— І навіть їжу? — перепитав Чучик.

— Усе, що для тебе важливе. А ще мудрець запросив Чучика в майстерню, щоб навчити вирізати з дерева — якщо той захоче.

Відтоді їжу вдома перестали знаходити в дивних місцях. А в дерев'яній скриньці завжди щось лежало.

Чучик справді почав навчатися в майстра. Згодом він зробив свою першу скриньку й подарував мамі. А ще він майстрував іграшки, з якими весело було гратися разом із братами, сестрами й друзями.

ЗАГУБЛЕНЕ СВІТЛО СЕРЦЯ

У мальовничому містечку Сутінки, де сонце рідко пробивалося крізь густі хмари, жила дівчинка Мія. Їй було дванадцять, і вона, як більшість її однолітків, мріяла про пригоди та щось цікаве. Однак дівчинка жила з постійним відчуттям внутрішнього холоду: була невпевненою у власних силах, боялася помилитися. Невідомість лякала Мію. Ці внутрішні тіні часто заважали їй відкриватися світові, заводити друзів і насолоджуватися життям.

Одного осіннього вечора, коли вітер завивав за вікном, наче примарний звір, Мія порпалася на горищі. Аж раптом побачила дивну стару скриньку, різьблену чудернацькими символами. У скриньці лежала поживкла пергаментна сувійка. Розгорнувши її, дівчинка поринула в текст: «Давним-давно, коли Сутінки купалися в золотому сьйві незгасимого Світла Серця, прийшов з мороку Володар Тіні. Заздрячи теплу й радості, які дарувало Світло, він підступно викрав його, замкнувши у своїй Фортеці Мороку, прирікаючи світ на вічну сутінь...» Далі текст обривався, серце Мії забилось швидше. Це була історія про Загублене Світло Серця — могутню силу, що колись зігрівала Сутінки, але була викрадена зловісним Володарем Тіні. Вона чула цю легенду від своєї бабусі, яка стверджувала, що лише чисте серце, сповнене мужності та співчуття, зможе відшукати Світло й повернути його людям.

Мія відчула, як у її грудях крізь звичний холод розгорається вогник цікавості. Вона здогадувалась, що саме їй, можливо, судилося здійснити цю небезпечну, але важливу місію.

На світанку Мія поклала в старий рюкзак трохи їжі та

ліхтарик і вирушила в невідому дорогу. Перша перешкода чекала на неї за межами містечка. Це був Зачарований ліс. Тут дерева-гіганти сплітали свої гілки, утворюючи темні тунелі, а кожен шурхіт листя здавався зловісним шепотом. Страх намагався скувати рухи, але Мія згадала слова своєї мудрої бабусі: «Страх — це лише тінь. Щоб її подолати, треба повернутися до світла всередині себе». Вона глибоко вдихнула, уявила тепле сьйво у своєму серці й зробила перший крок у темряву лісу.

Крокуючи гущавиною, Мія почувала тихе шурхотіння. З-за куща визирало два вогники очей: один зелений, а другий блакитний.

— Ти хто? — прошепотіла Мія.

По її спині пройшов холодок. Вона знала, що їй страшно, але й розуміла, що не може піддатися страху на початку свого шляху.

— Я... Скрип, — ледь чутно хтось відповів.

Два різні ока затремтіли й подалися до Мії.

Тепер вона побачила, що перед нею маленьке руде білченя. Мія присіла:

— Я йду шукати Загублене Світло Серця, щоб повернути світло в наше містечко. Ти випадково не знаєш дороги?

— Світло... Вартові Страху... Вони схопили мене колись... Я боюся темряви, — з очима, повними жаху, промовляло звірятко.

— Я теж боюся, Скрипе, — зізналася Мія. — Але знаю, що мушу спробувати. Може, разом нам буде легше?

Скрип подивився на її рішучий вираз обличчя й на простягнуту руку.

— Разом... Мене ще ніхто ніколи не кликав із собою. Так, я піду. До речі, знаю в лісі кожену стежку. Але треба бути обережними, бо тут багато небезпек.

Так Скрип став її першим помічником. З його знанням лісу й спритністю вони не раз долали пастки Вартових Страху. Довірившись одне одному, Скрип із Мією пройшли загрозливу Павутину Забуття — величезну мережу темного павутиння, яка забирала всі приємні спогади, перехитрили зграю нічних шепотунів — невидимих істот, що оточують подорожніх і намагаються вселити паніку своїм моторошним шепотом.

Зачарований ліс був невблаганний у своїх пастках, а Річка Відчаю, до якої дійшли мандрівники, чорними водами навіювала безнадію та бажання здатися. Озирнувшись, Мія побачила на

березі старого човняра, що сидів, схиливши голову.

— Добрий день, дідусю! — несміливо привіталася Мія. — Перевезіть нас, будь ласка, на інший берег.

Старий підвів утомлені очі.

— Ця річка не для подорожей, дівчинко. Вона забирає в людей останню надію. Багато хто приходив сюди, шукаючи Світло... Але всі здалися.

— Проте легенда каже, що його можна знайти! — вигукнула Мія. — Лише чисте серце та мужність повернуть його.

Старий Сивий зітхнув:

— Я теж колись вірив у ці казки... Але темрява сильніша.

— Ні, не сильніша! — заперечила Мія. — Треба лише не здаватися. Разом ми зможемо!

Сивий довго дивився на палкі очі дівчинки, на маленького Скрипа, що довірливо сидів у неї на плечі.

— Разом... — пробурмотів він. — Можливо... можливо, твоя правда. Я давно тут сам... вибачте за непривітність... Сідайте.

Під час переправи із чорної глибини почали здійматися жахливі Вартові Страху, які своїм бурхливим плюскотом наче обпалювали зсередини. «Боротьба марна! Здайтеся! Темрява погли-

не все!» — шипіли вони, намагаючись схопити човен.

— Що це?! — вигукнула Мія, страх знову охоплював її, але розгубленість на обличчі Сивого й перелякані очі Скрипа змусили її бути сильною. Вона не могла їх підвести. Зібравши всю свою волю, Мія голосно вигукнула: «Темрява не вічна! Світло завжди знайде свій шлях!».

Її віра була такою сильною, що Вартові Страху відступили, злякавшись її рішучості.

— Ти... ти маєш силу, дівчинко, — здивовано промовив Сивий. — Я майже забув, якою вона може бути.

Нарешті зійшовши на берег, мандрівники постали перед металевою чорною брамою — входом до Фортеці Мороку. Штовхнувши важкі двері, вони опинились у темній залі, де відчувалося холодне дихання вічності, а кожен крок відлунював згаслими мріями. Ставши ближче одне до одного, вони рухалися далі, доки не почули зловісне:

— Як ви посміли сюди прийти?!

На них чекав Володар Тіні, висока, нездоланна похмура стіна невпевненості, що шипіла:

— Ви занадто слабкі! Ви нічого не зможете! Куди йдете? —

його голос наповнював залу крижаним жахом.

Скрип швидко проскочив йому під ноги, збиваючи з пантелику.

— Шукаємо світло! Воно належить усім! — пискнув він.

Сивий, хоч і тремтів, підставив палицю під ноги Володарю.

— Йдіть, Міє! Я його затримаю! — у Сивого знову з'явилася сила в руках, а очі засяяли.

Мія кивнула, вона згадала всіх, кому потрібне Загублене Світло Серця, і побігла далі, відчуваючи таку нову для себе силу — силу підтримки друзів.

Нарешті вона дісталася до головної зали, де тьмяно мерехтіло Загублене Світло Серця. Наближуючись до кришталю, дівчина знову відчула слабкість, страх, відчай, зневіру, адже темна енергія Володаря робила свою справу. Рішуча віра й прагнення перемогти починали згасати, притискаючи Мію до землі.

— Ти не зможеш! Ти така ж слабка, як і всі вони! Тобі не впоратися самій, — холодний голос Володаря Тіні доносився з темряви.

Мія подивилася на Світло Серця.

— Ти живеш у темряві, бо боїшся світла! — сміливо вигукнула вона. — Я не сама! І ми сильніші

за твою темряву! Світло Серця належить усім, і я поверну його!

Мія набрала повні груди повітря, підвелася й простягнула руку до Світла Серця, яке ледь-ледь жевріло. Коли її пальці торкнулися Володаря Тіні, внутрішнє світло дівчинки спалахнуло так незримо та яскраво, що годі було й уявити.

Володар Тіні закричав:

— Що це за світло?! Зупинись, це мене вбиває!

— Це світло надії, світло дружби, світло віри в себе! — вигукнула Мія.

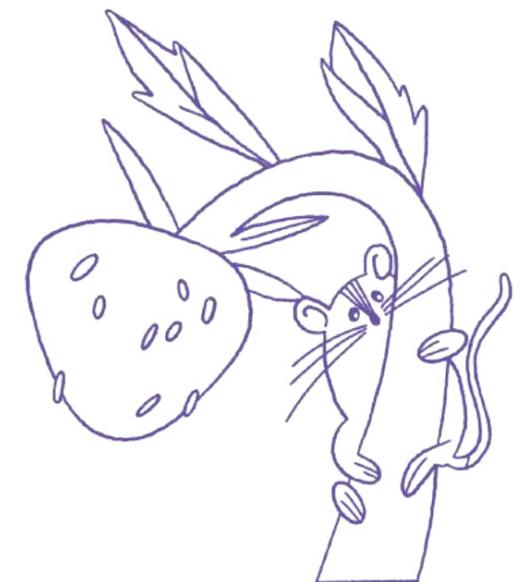
Світло Серця ожило, розсіюючи темряву. Володар Тіні зник у сяйві Світла, наче його ніколи там і не було. Серця мандрівників запульсували якоюсь новою силою — силою впевненості й радості, силою щастя.

Коли вони повернулися до Сутінок, люди були іншими, Сутінки були іншими. Темрява відступила. Місто знову побачило сонце, наповнилося радісними переспівами.

Скрип гордо причаївся на плечі Мії, а Сивий усміхався, відчуваючи, як до нього повертається молодість душі.

— Ми зробили це разом, — сказала Мія своїм друзям. — Я зрозуміла: щоб знайти своє

світло, іноді треба пройти через темряву разом з друзями.

ПОЛІТ ПІР'ІНКИ - ПТАШИНКИ

Це було давно. Колись на березі моря з крильця пташеняти випала маленька пір'інка. Зраділа, радісно випурхнула, впала на морські камінці й обернулася на справжню Пір'інку-Пташинку. Маленьку, не схожу на інших пташок і навіть пташенят, але справжню.

Руда, промениста Пір'інка весело злітала над хвилями. Це стало її улюбленою забавою. Вона могла легко здійматися високо в повітря, як пташка, і, погойдавшись на хмарах, неквапливо, замріяно сідати на морські хвилі, як пір'ячко. Пташинка стала жити в морському бризі, у повітрі й хвилях. І це їй дуже подобалося.

Аж раптом налетів буревій... Пір'інку підхопило над хвилями, що вирости, мов велетенські гори — сталєво-сріблясті, пінні й дивовижні у своїй моторошній красі. Її довго крутило за хмарами й жбурляло над морем, а потім закинуло до незнайомого лісу.

Буревій урешті-решт ущух, а Пір'інка опинилася на зовсім не відомій галявинці сама-самісінька. Вона була мокра й налякана, та ще й ніколи раніше не бачила лісу. Тут усе здавалося їй дивним і чужим. Пір'інку не тішили ані розлогі крони дерев, ані м'яка трава.

— Як я буду тут, у цьому незнайомому місці?! — вигукнула вона.

— А звідки ти прилетіла? — Пір'інка раптом почула голос поруч. Пильно вдивилася в траву, але нікого не помітила. — Це ж я, Хвосья! — раптом озвалася до неї маленька голочка модрини, яку вона сплутала з травинкою.

— Хто... Хтосья? — розгублено перепитала Пір'інка-Пташинка крізь сльози.

— Хвосья! Мене так звуть, бо я виростила в колісці хвойного дерева. А тепер працюю в Лісовому відділенні мандрів. Мені дуже подобається літати з птахами над галявиною.

— А я Пір'інка-Пташинка, мені теж дуже подобається літати... Але недалеко, над моїм рідним морем. Я там кожен куточок знаю і люблю! А тут усе чуже й незнайоме, — Пір'інка розплакалася й довго ще говорила про свою тугу.

Хвосья слухала уважно, не перебиваючи, іноді зітхала й співчувала Пір'інці. Потім обережно доторкнулася до неї та впевнено сказала:

— Колись ти помітиш, що тут теж чудово! Може, і не одразу. Зараз ти засмучена й налякана. Хмари розійдуться, визирне сонечко. Заблищать краплі на травичці й на хвої дерев. Майже як бризки на морі. Ти просохнеш, зможеш знову літати, хоча б недалеко. І поглянеш на нашу місцевість. Можливо, тобі тут навіть сподобається.

Пір'інка не повірила Хвосьі й далі сумувала та плакала. Проте згодом усе сталося так, як і казала дівчинка-хвоїнка: вона звикла до лісу, куди випадково потрапила. Тимчасова оселя згодом навіть почала їй подобатись — особливо на світанку, коли насичена зелень навкруги виблискувала краплями роси.

Одного дня птахи з Лісового відділення мандрів вирушили до

моря. Пір'їнка ще ніколи там не була й дуже зраділа, що їй дозволили полетіти разом з усіма.

Відтоді Пір'їнка-Пташинка залишилася жити на узбережжі. А в лісі бувала тільки як гостя Хвосі. І коли засинала, їй снівся цей вільний далекий політ до лісу чи до моря. Політ, де вона завжди відчувала підтримку крил невидимої невагомої зграї. Навіть тоді, коли сама злітала над хвилями або здіймалася в повітря, як пташка...

ЯК РОБОТ БОЛТИК ПОВЕРНУВ СОБІ ВПЕВНЕНІСТЬ

Пурпурова планета була незвичайною. Вона крутилася поруч із іншими сірими планетами, але вирізнялася яскравістю й кільцями, які сяяли кольорами веселки. Ті кільця наповнювали все довкола блискучим світлом і теплом.

На Пурпуровій планеті стояла космічна станція, і там жив робот Болтик зі своєю сім'єю.

Болтик носив блискучий сріблясто-синій костюм з наліпками та великими кишенями. Кишені не блищали, адже робот постійно ховав у них руки, коли вагався чи чогось боявся. Мама Блискавка весь час повторювала: «Не ховай рук у кишені! Сумнів і невпевненість — це погані супутники в житті». Робот слухав її, але не розумів, що то за супутники.

Болтик був працелюбним, умів добре пожартувати. Його почуття гумору додавало енергії, пришвидшувало роботу екіпажу. Як і в кожного робота, його тіло складалося зі сталевих частин. На голові синім сяйвом світилися давачі керування, їх використовували, щоб отримувати підказки від зовнішнього світу. А ще Болтик мав систему із чипами, вони допомагали керувати діями. Проте один чип завжди спрацьовував, коли хотів, — то був модуль страху й невпевненості. Саме через нього робот Болтик поводився невпевнено, часто тривожився, постійно сумнівався: а чи добре я налаштував сигнал супутника? чи вдалося мені закріпити чип, що відповідає за світло?

Одного разу, коли робот Болтик прибирав на космічній станції, його пилосос підхопив щось

металеве й вийшов з ладу. Це був годинник у формі кулі з яскравими стрілками. Ті стрілки можна було прокрутити в інший бік — і перенестися в минуле. Один оберт — це рік назад. Болтика зацікавила така знахідка, і він пішов показати її досвідченому астронавту Спалаху. Мудрий чоловік покрутив годинник у руках і сказав:

— Це не просто дрібничка! Годинник зможе перенести тебе в минуле. Поверни стрілку — і станеш на дорогу спогадів.

Болтик спершу засумнівався. Як завжди, устроїв руки в кишені разом з годинником. Раптом стрілки засяяли, а бажання побороти свій страх та зазирнути в минуле перемогло. Стрілка годинника прокрутилася — і робот Болтик опинився на іншій космічній станції, немов потрапив у минуле. Він побачив маленького себе, такого веселого, блискучого, без жодної потертості. Кишеньок на його скафандрі не було. «Отже, і без них можна ходити», — міркував Болтик. Крутнув стрілку — і годинник переніс його ще на рік у минуле, де він побачив, як перевіряє систему живлення та інші пристрої космічного корабля. Робот усвідомив, як багато знає і вміє.

Болтик вирішив полагодити чип страху й невпевненості, щоб контролювати свої емоції.

Коли повернувся у свій час, прийшов до мами Блискавки та сказав, що хоче йти до своєї мети й стати впевненим. Мама обійняла Болтика, ніжно пригорнула й мовила:

— Страх виникає лише тоді, коли не знаєш, до якого рішення пристати. Найкрасивіше, що можна носити, — це впевненість.

ЛИСИЧКА ТА ЇЇ МАНДРИ

У зеленому Чарівному лісі жила грайлива Лисичка. У неї були очі чорні, немов вуглинка, допитливий носик, руденька шубка та пухнастий хвостик. Росла-зростала серед рідних і друзів, пустувала, веселилася й навчалася нового. Але настав час дорослішати й дізнатися, що ж там за межами рідного лісу.

Хоч Лисичці було трохи страшно, одного дня вона зважилася вирушити в подорож на пошуки незвіданих світів і неймовірних пригод. У свій наплічник поклала їжу та воду, теплу ковдрочку, кольорові пір'їнки для забави та мішечок засушених духмяних трав на згадку про дім.

Попрощавшись із рідними й друзями, удосвіта вирушила в дорогу. Їй було сумно залишати знайомі місця, але в серці жеврів поклик шукати пригоди.

За межами Чарівного лісу простягалася Долина Високих Трав. Густі трави шуміли й колихалися на вітрі. Лисичка ступала обережно, немов зайшла в неспокойне море. У небі шуміло й гуло, а на землі було спокійно та затишно. Раптом вона помітила барвисту Ящірку й підійшла до неї розпитати про нове місце. Ящірка не була багатослівною, але сказала Лисичці уникати глибоких нір, де люблять селитися отруйні змії, і порадила збирати насіння поживних трав, щоб прогодувати себе. Лисичка хотіла подякувати їй, зробила крок і ненароком наступила Ящірці на кінчик хвоста. Ящірка чкурнула геть, залишивши свій барвистий хвіст. «Вибач!» — ледь устигла прокричати навздогін Лисичка. Вона знала, що ящірки вміють відрощувати нові хвости, тож поклала цей барвистий хвіст у наплічник на згадку про їхню зустріч.

Підказка про їжу виявилася дуже слушною, бо запаси в наплічнику закінчувалися, а живіт наполегливо бурчав з голоду. Лисичка побачила насіння на землі

та й узялася збирати його. Аж раптом почула цвірінкання й зрозуміла, що не лише вона шукала їжу — маленькі горобці також бадьоро стрибали й дзьобали зернятка. Лисичка зацікавилася, підійшла ближче — і тут-таки наполохала гомінку зграю веселих розбишак. Але один зухвалий Горобець не злякався, а лише трохи відлетів убік.

— Привіт! Я Лисичка, нумо збирати насіння разом.

— Привіт! Я Горобчик. Я б не проти, але боюся, що ти мене з'іси.

— Тоді хоча б розкажи мені про цю долину.

— Ця долина дуже гарна. Але добре було б знайти тобі прихисток деінде, бо якщо піде дощ чи здійметься сильний вітер, не матимеш де сховатися.

Лисичка не знала, чи щирою була ця порада, чи Горобчик просто хотів позбутися небезпечної сусідки, але вирішила крокувати далі. Горобчик змахнув крилами й полетів геть, а під носом Лисички впала гарна сіренька пір'їнка, яку вона поклала в наплічник на згадку про цю зустріч.

Лисичка йшла собі далі й помітила глибоку чорну нору. Тут вона могла б сховатися, але згадала попередження Ящірки про небезпеку й почимчикувала далі.

За Долиною Високих Трав замайоріло село. Чепурні білі будиночки стояли рядочками, а навколо них росли зелені сади. Лисичку зацікавила та місцина. Однак у селі було гамірно, тож вона вирішила дочекатися ночі, щоб роздивитися ближче.

Коли ніч м'якими тихими кроками спустилася на землю, Лисичка попрямувала до села. Аж раптом здалека почувся гучний гавкіт. «Собаки!» — промайнула думка, і Лисичка чкурнула із села. Батько колись розповідав їй, що собаки — дуже небезпечні для лисиць.

Тваринка так довго бігла, що опинилася вже аж серед дерев у Великому лісі, уся в реп'яхах. Обтрусилася та вирішила залишити собі один реп'ях на згадку. Цей ліс нагадував їй рідний, хіба що дерева були вищі. Вона знайшла собі невелику, захищену й непомітну нору під високим деревом і заснула міцним сном, щоб відновити сили. Наснився їй рідний Чарівний ліс, близькі та друзі — і на душі стало спокійно й добре.

Прокинувшись зранку, Лисичка подумала, що час повертатися додому, поки її сліди ще свіжі й можна легко знайти

шлях назад. Але пообіцяла собі обов'язково відвідати Великий ліс знову, щоб дослідити його та познайомитися з місцевими жителями.

Рідні й друзі радо зустріли Лисичку та почали розпитувати про її мандри. І вона із захопленням переповідала про Долину Високих Трав із її мешканцями, про Великий ліс і навіть про те, як тікала від собак у селі.

Увечері, перебираючи речі в наплічнику, Лисичка дістала хвіст барвистої Ящірки, пір'їну зухвалого Горобця й колючий реп'ях. Ця непроста подорож залишила в серці теплі спогади й подарувала віру у власні сили.

СЯЙВО ДРУЖБИ

Жила собі в зеленому лісі, на тонькому листочку папороті, маленька росинка. Але не проста росинка, а Росинка-Мережинка. Вона була кришталево прозора, а всередині неї переливалися всі кольори веселки. Коли сходило сонечко, Росинка-Мережинка сяяла так, що здавалося, ніби на листочку розквітла крихітна діамантова квітка.

Але хоч і була дуже гарна, Росинка-Мережинка почувалася самотньою. На сусідніх листочках жили веселі й галасливі крапельки дощу, але вони завжди трималися разом і не помічали тихої Росинки. Повз проповзали мурашки, заклопотані своїми

справами, і не звертали уваги на її сяйво. Навіть сонні равлики, що залишали сріблясті сліди на листках, не зупинялися поговорити з нею.

Сумно було Росинці-Мережинці у великому лісі. Вона журливо тремтіла на своєму листочку, а її веселкові кольори ставали блідими від смутку.

— Якби ж у мене був хоч один друг! — зітхала вона.

Й одного сонячного ранку Росинка-Мережинка наважилася на відважний крок. Коли легенький вітерець прошепотів між деревами, вона обережно відірвалася від свого листочка й покотилася вниз. Це була її перша велика пригода.

Котилася Росинка-Мережинка по зеленому листку, аж поки не опинилася біля великої павутини. У самому її центрі сидів маленький павучок із великими добрими очима. Його звали Павучок-Добрячок. Він був так самотній, як і Росинка.

— Привіт, — ледь чутно промовила Росинка-Мережинка, щоб не покотитися вниз із листочка.

Павучок-Добрячок здивувався й запитав:

— Хто ти і як тебе звати?

— Мене звати Росинка-Мережинка. Я дуже сумую, бо не маю друзів.

Павучок-Добрячок журливо всміхнувся:

— І мені теж самотньо. Може, ми з тобою станемо друзями?

Так Росинка-Мережинка знайшла першого друга. Вони розповідали одне одному про свої переживання, Павучок-Добрячок показував Росинці візерунки павутини, а вона ділилася з ним веселковим сяйвом.

Одного дня сонце аж пекло. Листочок папороті, на якому жили друзі, почав в'янути. Росинка-Мережинка відчувала, як зменшується й от-от зникне. Павучок-Добрячок також страждав від спеки.

— Що ж нам робити? — трикратно запитала Росинка.

Павучок-Добрячок подумав і сказав:

— Нам треба опуститися нижче, туди, де прохолодніше, — під великий гриб.

Павучок-Добрячок, обережно перебираючи лапками, допоміг Росинці скотитися з листочка й сховатися під великим мухомором, що ріс неподалік. У його тіні було прохолодно й волого, тож Росинка-Мережинка змогла зберегти своє сяйво.

Якось повз їхній гриб проповзала велика зелена гусениця. Вона була дуже нечемна й лю-

била руйнувати все на своєму шляху. Побачивши блискучу Росинку-Мережинку, гусениця захотіла її проковтнути.

— Ану, маленька, зараз я тебе з'їм! — пробурмотіла вона, наближаючись.

Росинка-Мережинка злякано затремтіла. Та Павучок-Добрячок миттєво сплів перед нею тонку міцну сітку зі своєї павутини. Гусениця спробувала проповзти, але заплуталася в липких нитках. Розсерджена, вона смикнулася кілька разів і врешті-решт упала додолу. Так Павучок-Добрячок захистив свою маленьку подругу.

Згодом вони помандрували до папороті й оселилися на її листочку.

Якось увечері в лісі почалася сильна злива. Краплі важко падали на листя, змиваючи все на своєму шляху. Росинка-Мережинка відчайдушно чіплялася за край свого листочка, відчувачи, як вода ось-ось зірве її вниз і понесе в безодню.

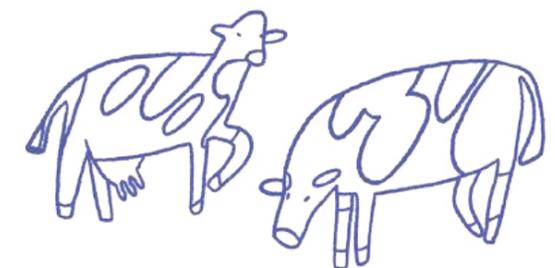
Павучок-Добрячок швидко спустився під листок папороті й крикнув:

— Тримайся міцніше за мою павутинку!

Шовковий гамачок став надійним прихистком для обох друзів.

Коли дощ ущух, увесь ліс пахнув свіжістю й чистотою, а Росинка-Мережинка засяяла ще яскравіше, умита дощовою водою.

Відтоді Росинка-Мережинка й Павучок-Добрячок стали найкращими друзями. Вони разом зустрічали схід сонця, слухали спів пташок, ховалися від спеки під грибом і раділи кожній новій пригоді у великому зеленому лісі. Росинка-Мережинка більше не була самотньою, бо знала, що поряд є друг, який підтримає і завжди прийде на допомогу. А її веселкове сяйво збільшилося, бо тепер воно відбивало не лише сонячне світло, а й тепло її маленького, але вірного серця.

КАЗКА ПРО ШЕПІТЛИВУ КВІТКУ І ЯК ВАЖЛИВО БУТИ ПОЧУТИМ

У Долині Зачарованих Туманів, де повітря пронизане ледь чутними мелодіями, жила незвичайна квітка. Її пелюстки не мали яскравих барв — вони були ніжні, мов ранковий серпанок, — і вона вміла шепотіти. Її звали Ейла. Квітка не розмовляла гучно, лише ледь чутно передавала свої почуття й спостереження легкими вібраціями пелюсток, яких інші квіти часто не розуміли.

Поруч із галявиною, де росла Ейла, лежав великий камінь на ім'я Відгомінь. Він не сяяв, як звичайні камені, але мав дивовижну властивість — вбирати звуки й емоції, що витали навколо, а потім відтворювати їх у своєрідному гулі. Відгомінь не завжди розумів, що саме він передає, часто змішуючи радість і смуток, тихі шепоти й випадкові крики.

Інші квіти в долині вважали Ейлу дивною. Її мова була для них нечіткою. Тому вони відверталися, не намагаючись зрозуміти її ледь помітних вібрацій. Через це Ейла часто почувалася самотньою, і її пелюстки ставали ще блідішими. Ці незрозумілі почуття вона несвідомо передавала каменю.

Одного дня в долину прилетіла маленька пташка на ім'я Вірія. Вона співала дзвінкі й мелодійні пісні, а також мала особливий дар — відчувати найтонші емоції, що ховаються за звуками й вібраціями. Випадково сівши на камінь Відгомінь, Вірія відчула дивну суміш приглушених почуттів. Їй стало цікаво, і вона підлетіла до Ейли.

Пташка уважно прислухалася до ледь чутного шепоту квітки, торкаючись її пелюсток своїм

дзьобиком. Вона відчула самотність Ейли, її бажання бути почутою. Тоді Вірія заспівала ніжну пісню, що відповідала вібраціям квітки, перетворюючи її шепіт на мелодію, зрозумілу для інших.

Відгомінь, увібравши цю гармонійну пісню, відтворив її чистим і ясним гулом. Інші квіти в долині вперше почули справжню мову Ейли — її ніжність і чутливість у мелодії Вірії та відлунні каменя. Вони з подивом зрозуміли, що за тихою зовнішністю Ейли ховається багатий внутрішній світ.

Відтоді квіти Долини Зачарованих Туманів навчилися прислухатися не лише до гучних звуків, а й до тихих шепотів. Ейла більше не була самотньою, адже її нарешті розуміли. А до звуків і хаотичних емоцій, які відтворював камінь Відгомінь, додалася гармонія, народжена співпрацею між шепітливою квіткою та Вірією.

Правду кажуть: іноді, щоб бути почутим, потрібен той, хто зможе перетворити твій шепіт на мелодію.

ІСТОРИЯ ПРО АМЕЛІ ТА ОКУЛЯРИ

У маленькому селі серед квітучих луків жила дівчинка на ім'я Амелі. Вона була дуже допитливою і любила читати, але соромилася своїх окулярів, вважала їх дивними. Амелі здавалося, що з них можна хіба що насміхатись.

Одного разу Амелі помітила, як крізь дерева пробивалося незвичайне світло. Таке яскраве, що дівчинка, попри страх, вирішила піти за ним. Світло привело її до старовинного дзеркала посеред лісу. На ньому були викарбовані слова: «Окуляри допоможуть тобі краще бачити світ і краще розуміти себе». Амелі міркувала, що це означає, як

раптом до неї підійшла інша дівчинка в окулярах.

— Привіт! Тобі теж цікаво, що тут відбувається? Мене звати Ліана, і я пропоную об'єднатися. Буде вже не так страшно. Як тобі план?

— Чудовий план. Згодна, — кивнула Амелі. — Я Амелі. А навіщо тут дзеркало?

Дівчата дивилися на своє відображення, аж раптом дзеркало ожило. Воно показало їм зображення людей з різними стильними окулярами: з квітковими візерунками, у формі метеликів, з вишуканими золотими оправами й майже зовсім без оправ. Усі люди видавалися щасливими та впевненими.

— Окуляри й справді допомагають бачити все навколо, а ще вони показують світові твою унікальність, — сказала Амелі, зачаровано дивлячись у дзеркало.

Аж раптом дзеркало відчинило прихований відсік, у якому лежали магічні оправы. Кожна була пустою, без лінз, але сяяла різними кольорами. Щойно Ліана взяла одну оправу, як та миттю обернулася на окуляри з лінзами кольору неба. Амелі взяла іншу — і та перетворилася на окуляри з грайливими зірками по краях.

— Це так цікаво, що ми обираємо різне, — сказала дівчинка й узяла наступну оправу.

— Треба уважно вибирати, — сказала Амелі, розглядаючи оправу у формі змії, що скрутилася вісімкою. — Ось ця гарненька, але вона неначе не для мене. Виберу іншу.

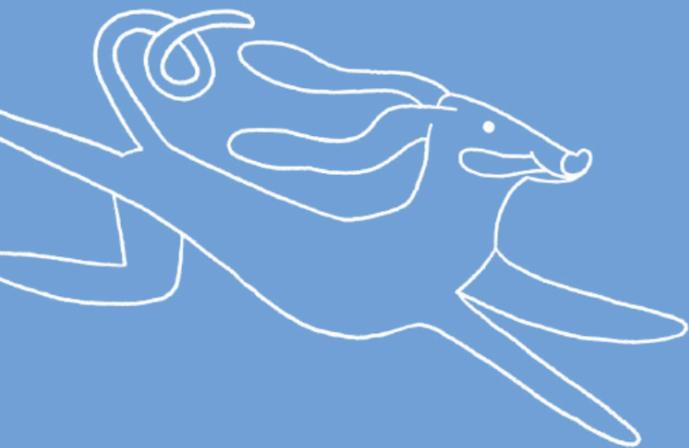
— Так, — Ліана позувала перед дзеркалом із задоволенням, — ця оправа для мене. Але в мене вже є те, що всі запам'ятають. Це квадратні лінзи!

Щодня дівчата обирали собі окуляри й завжди пояснювали свій вибір. Тож тепер вони добре знали смаки й характери одна одної.

А через деякий час Амелі та Ліана привели до дзеркала своїх друзів, а потім ще й друзів друзів. Вони допомагали їм вибирати окуляри до одягу, настрою чи кольору очей. Виявилось, що всім це важливо — розповісти про себе та показати себе. Й окуляри чудово в цьому допомагають.

Згодом Амелі й Ліана заснували День окулярів — щорічне свято, під час якого люди обов'язково надівали окуляри як символ самовираження й творчості.

КАЗКА ПРО ТЕ, ЯК БДЖІЛКА ЖУЖА СМІЛИВОЮ СТАЛА

На краю закарпатського лісу на верхівці найвищого дерева висів медовий вулик — будиночок диких бджіл. Тут жила сім'я бджілки Жужі. Усі її сестри вже встигли злітати по перший нектар. Лише Жужа, наймолодша, ще чекала своєї миті й тільки визирала з вулика, боячись великого світу за його межами.

Настали останні дні літа, коли бджілки-трудівниці ще могли літати на квітуче поле по нектар. Бджілка Жужа визирнула з вулика й затремтіла. Тут вона побачила знамениту бджолу Півонію, яка завжди літала найдалше й приносила найбільше нектару для меду. Півонія також помітила Жужу, що тремтіла.

— Чому ти не летиш з усіма, маленька? — запитала вона.

— Мені страшно... — прошепотіла Жужа. — Там, за галявиною, такий великий світ. Я боюся заблукати. А ще боюся, що в мене не вийде збирати нектар.

Півонія всміхнулася:

— Я теж колись боялася. Перед першим вильотом завжди страшно. Майже кожна бджілка хвилюється. Це нормально, якщо ти тремтиш і здається, що крильця не слухаються. Ці відчуття природні, так реагує твоє тіло. З кожним вильотом ти почуватимешся впевненіше та сміливіше, адже майстерність приходить поступово. І повір: згодом у тебе все вийде. Треба лише зробити перший крок. А ще я розкрию тобі секрет: у лісі є чарівна Квітка Радості. Кажуть, вона розкривається тільки для найсміливіших бджілок. А хто її знайде — дістане краплинку впевненості.

— А ти... могла б полетіти зі мною? — несміливо запитала Жужа.

— Звісно, але тільки до межі галявини. Далі ти мусиш вирушити сама. Лише тоді квітка розкриється.

Жужа збрала всю свою хоробрість, вилізла з теплого вулика, розправила крихітні крильця й... злетіла. Вона летіла поруч із Півонією. Її страх поволі відступав, а натомість з'являлося зацікавлення. Так вони долетіли до межі галявини.

— А ось тут, — сказала Півонія, — я мушу тебе залишити. Далі лети сама. Слухай серце й вір у себе — так ти знайдеш квітку.

Жужа залишилася сама та обережно полетіла на пошуки. Вона летіла, але квітки все не було.

«Так хочеться повернутися, — подумала Жужа й озирнулася. — Я загубилася». Її серце забилося швидше. Усі стежки здавались однаковими, а тут ще налетів вітер, сонце сховалося за хмари й почав накрапати дощ, який швидко став зливою. Краплі ставали дедалі більшими й важчими для маленької бджілки.

— Я... я не впораюся. Мабуть, більше не побачу рідного вулика.

Жужі стало страшно й самотньо. Раптом вона помітила метелика, який не міг злетіти з мокрого листа. Бджілка підлетіла ближче, і метелик сперся на неї крильцем. Разом вони вирушили шукати сховок. І невдовзі опинилися під куполом якоїсь рослини. Поки йшов дощ, вони підтримували й зігрівали одне одного. А щоб не сумувати, розповідали цікаві історії. Коли нарешті виглянуло сонечко, вони побачили, що весь цей час ховалися під неймовірно красивою квіткою з безліччю нектару.

Жужа доторкнулася до пелюстки, вдихнула солодкий аромат — і раптом зрозуміла, що страх давно зник. Вона його подолатала.

— Так це ж вона — Квітка Радості! Вона захистила нас від дощу й зробила мене сміливою. Я знайшла її! — раділа Жужа, а метелик радів разом з нею.

Потім він подякував за допомогу й показав шлях до вулика.

Коли Жужа повернулася додому, її вже чекала вся родина. Вони так хвилювалися за Жужу, що миттю кинулися її обіймати. Бджілка розповіла про свою пригоду й показала маленьку краплинку нектару, яка світилася на її лапці. Це був нектар з особли-

вої квітки — Квітки Радості.

Відтоді вона стала однією з найвідважніших бджілок у рої.

КАЗКА ПРО ТЕ, ЯК РИТА-МАРГАРИТА ПЕРЕМОГЛА СТРАХ ТЕМРЯВИ

У далекій країні, де небо завжди блакитне, а сонце світить яскравіше, ніж у мріях, жила-була маленька, тендітна й дуже особлива квітка на ім'я Рита-Маргарита. Найкрасивіша в усьому Квітковому Королівстві! Її пелюстки були кольору веселки, а серединка, наче маленьке сонечко, випромінювала тепло й радість. Аромат теж нікого не залишав байдужим.

Здавалось, що Маргаритка дуже щаслива. Але все-таки одна таємниця затьмарювала її щастя. Маргарита страшенно боялася темряви. Щовечора, коли сонце ховалося за горизонтом, Рита згортала свої пелюстки й тихенько шепотіла: «А що, як з'явиться хтось страшний?». І ховалась у своїх маленьких пелюстках, як у ковдрі.

Одного разу здійснювся сильний вітер, а разом з ним у Квіткове королівство прилетів Вітрик. Це був справжній вітровий мандрівник, який любив пригоди й веселощі. Він відразу звернув увагу на зажурену Маргаритку.

— Привіт! Я Вітрик. Бачу, ти сумуєш? Дозволь тобі допомогти.

— Привіт! Я Рита. Вітаю в нашому королівстві! Дякую, що турбуєшся. Але я не впевнена, чи можу тобі довірити свою таємницю.

— Розумію. Але знаєш, уже завтра я полечу далі, а сьогодні ще міг би тебе розвеселити.

— А може, ти дійсно чимось зарадиш... Ти так багато подорожуєш і багато всього бачиш. Можливо, чув, як не боятися темряви?

— Темряви, кажеш? Звісно, я чув і бачив багато історій, коли страх темряви розвіювався. У всіх цих історіях було дещо

спільне — знайомство із самою темрявою.

— О ні! Я цього страшенно боюся. І завжди накриваюся пелюстками на ніч.

— Але ж ти не з тих квіток, які мають згортатися?

— Не з тих... Але мені страшно.

— Я знаю, як тобі зарадити. Сьогодні, коли настане ніч, віджену всі хмари, і сяйво зірок та місяця зробить темряву не такою вже темною. Ти багато чого звичного побачиш. Залиш одну пелюстку розгорнутою і переконайся сама. Ну й мене клич, як раптом щось тебе здивує.

Маргаритка погодилася. Вона страшенно хвилювалася, коли спустилися сутінки. За сутінками наставала темрява. Вітрик виконував обіцянку: він щосили розганяв усі хмари, які хотіли затриматися на ніч саме тут. Рита здивилася на його роботу й раптом зрозуміла, що вперше бачить зірки. Вона звично накривалася пелюстками, а потім опанувала себе й розгорнула одну. Цікавість до зоряного неба та місяця допомагали витримувати страх. Згодом до неї спустився Вітрик. Він розповідав про сузір'я і планети, а потім вони розглядали дерева, які вночі здавалися чудернацькими.

Маргаритка і боялася, і сміялася водночас, адже Вітрик жартував про уявних чудовиськ, як справжній артист. Коли заспівали перші пташки, Рита зрозуміла, що темрява відходить і починається ранок.

— Чи готова ти більше не бачити нічного неба? — запитав з усмішкою Вітрик.

— О ні! Мені шкода, що я раніше не бачила зорі. Хоча я ще не стала безстрашною нічною квіткою, але більше не ховатимусь. Нічна природа того варта. Та і я народжена квіткою, що не згортає пелюсток. Дякую тобі, Вітрику, за допомогу. Я чекатиму, коли ти знову будеш пролітати повз наше королівство. Тепер я тебе зможу зустріти, навіть якщо буде темно.

ПРИГОДИ ПЛЯМОЧКИ, ЯКА ХОТІЛА БУТИ ПОТРІБНОЮ

У чарівному місті Сяйвоград з'явилася на світ весела маленька Плямочка. Вона здивовано озирнулася, адже все навкруги було незнайомим.

— Ой! Це хто — я? — прошепотіла Плямочка й подивилася навколо.

Її відтінки змінювалися від м'якого блакитного до насиченого червоного. Іноді Плямочка мерхтіла яскравими золотавими відблисками.

— Я так хочу знайти місце, де можу комусь бути потрібною... — вона засумувала.

Зненацька здійнявся легкий вітерець. Він підхопив її та поніс у далеку подорож... Маленька красуня приземлилася в таємничому лісі на величезному листку величного Дуба. Навколо шепотіли дерева. Плямочка тремтіла. Їй було страшно.

— Хто ти? — запитав столітній Дуб глибоким, хрипуватим голосом, що нагадував шепіт грому перед грозою.

— Я... я не знаю, — злякано прошепотіла Плямочка.

— Тут, у лісі, кожен має своє призначення. Дощ напуває коріння дерев та інших рослин, сонце всім дає тепло, птахи приносять пісні... А ти? Що ти можеш?

— Я просто пляма...

І Плямочка знову засумувала.

— Нічого не буває просто так, — прошепотіли листки. — Іди далі, може, там ти знайдеш відповідь.

Раптом Плямочка почула тихе «няв-няв». На гілочці сусіднього дерева сидів маленький смугастий Котик.

— Що ти тут робиш? — запитала Плямочка.

— Я загубився, — сумно відповів Котик.

— Не бійся, я допоможу тобі. Разом веселіше буде, і ми точно знайдемо шлях.

Далі вони рушили вдвох. Маленька Плямочка зручно вместилася на вушко Котика, щоб бачити дорогу. Надвечір вони дісталися до Озера Сну. Навколо нього все було сповнене чарівної тиші. Котик нахилився попити, аж раптом вода почала світитися. Плямочка здивувалася:

— Що це?

— Ти незвичайна, — відповіло озеро. — Спробуй торкнутися мене.

Вона обережно торкнулася... З'явилася маленька сяйлива квіточка!

— Я можу малювати?

— Звісно! Ти частинка чарівного світу, у якому кожен може щось робити.

— А я? — тихо промуркотів маленький пухнастик.

— Ти завжди був поруч, і це неоціненно.

— А тепер ви маєте йти далі, — шепотіла вода, — і знайдете місце, де зрозумієте, що не випадково прийшли туди. Там ви будете собою...

Вітер підхопив Плямочку й Котика та поніс їх до моря, де стояв величний Маяк. Він світив яскравим світлом, допомагаючи кораблям знаходити дорогу вночі. Плямочці сподобалося яскраве світло Маяка.

— Оце так! Як тут гарно! Я знайшла своє місце?

— Е ні, ти ще маєш знайти своє справжнє призначення! — прошепотів Вітер, який поступово танув у глибинах морських хвиль.

— А куди ж нам тепер?.. — знову засмутилася маленька.

— Ідіть туди, де народжуються мрії. Моє світло підкаже вам дорогу, — прошепотів Маяк.

Друзі знову вирушили в путь. Довго йшли, Котик уже бачив вогні великого міста. Він тихенько муркнув:

— Думаю, м-р-р, мені знайоме це місце.

Незабаром приятелі дісталися міста. Котик швидко знайшов знайомий дворик. Вони опинилися серед дітей, які малювали свої мрії на стінах.

— Ой! — вигукнув Івасик. — Я не знаю, як зробити небо таким, як у моїх снах!

— І моя веселка не така яскрава! — засмутилась Оленка.

Плямочка дуже зраділа.

Вона подумала, що зможе допомогти малечі.

— Я допоможу! — з радістю вигукнула Плямочка.

Котик вмовився поряд, спостерігаючи за дивом. Щойно вона торкнулася малюнків, небо засяяло, а веселка заграла всіма кольорами.

— Це справжнє диво! — радісно вигукнув пухнастик.

На дитячих обличчях з'явилися щасливі усмішки.

І тоді Плямочка зрозуміла: вона не просто пляма, вона — магія кольору, частинка дитячих мрій. Несподівано з під'їзду вийшла розгублена й заплакана Наталочка. Дівчинка озиралася, намагаючись щось побачити. Раптом помітила біля друзів, які малювали, знайоме пухнасте тільце.

— Ось він! — радісно вигукнула вона.

Очі засвітилися від щастя. Наталочка підбігла до мурчика й взяла його на руки.

Плямочка зраділа, що її друг повернувся додому. У цей момент з'явився вітерець, підхопив Плямочку й повільно підняв її. Вона ніжно торкнулася небесної блакиті... і з її дотику народилася яскрава кольорова веселка. Плямочка радісно спостерігала за своїм витвором.

Вона всміхнулася й підморгнула Котику:

— Це моя... це моя маленька магія! Я розфарбувала небо на згадку про мене! Не забува-ай мене-е, мій пухнастику!!!

Веселка ніжно обійняла Котика своїми кольорами.

— Прощавай, маленька Плямочко. Ти принесла мені радість і надію.

Друзі розлучалися, але в їхніх серцях залишалися спогади й ця маленька магія прощання, яка символізувала початок чогось нового, надзвичайного!

$$(a+b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$$

ТИ МОЖЕШ ОБРАТИ
ОДНУ. ВІДПОВІДЬ ТУТ.

КАЗКИ ДЛЯ | ПРО | ВІД ПОМІЧНИКІВ

У цій збірці зібрано 30 казкових історій, створених для дітей і підлітків. Кожна з авторок використовує казку у своїй професійній діяльності й запрошує всіх, хто працює з дітьми, скористатися нею для читання, обговорення та спільного зростання. Вона також містить ілюстрації, наповнені символами й сюжетами, що робить їх додатковим інструментом у роботі педагога, психолога та інших зацікавлених дорослих.

Ілюстрації: Анна Птаха, Ольга Родзін, Оксана Домашич

Обкладинка: Наталія Свистович

Дизайн та верстка: Марта Киричук

Права інтелектуальної власності на збірку та всі окремі твори, що містяться в збірці, належать БО «БФ "РІДНІ"». Будь-яке використання збірки або її частини можливо тільки після отримання письмової згоди БО «БФ "РІДНІ"».

Усі права захищено.

Створено за фінансової підтримки World Vision International.

